

PRENUMERAT
Miesięcznie we Lw. 3 zł. 30 gr., kwartalnie 10 zł. 40 gr., z dostawą do domu i w całości z przesyłką 12 zł. 60 gr., kwartalnie 40 zł. 20 gr., zagranicą miesięcznie 5 zł. 50 gr., kwartalnie 15 zł. 50 gr.

CENA NUMERU
15 gr.
Na dworcach kolejowych 17 gr.

Praków
2. Bibliot. Jagiellońska

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz milimetryowy:
Zwyczajny za tekstem 12 gr.
Nadesłane i nekrologia 86 gr.
Na pierwszej kolumnie 60 gr.
Przed kroniką i w rubryce „Repertuar” 50 gr. Po kronice i komunikatach 42 gr.
Dział ekonomiczny 50 gr.
Drobne ogłoszenia za każdy wyraz 6 gr. Kupno i sprzedaż 8 gr. Matrymonialna 12 gr. Poszukujący pracy 4 gr. Na kolumnie tekstowej paski inseraty po 42 gr. W przewodniku informacyjno-reklamowym po 15 gr. (najmniejsza 1 zł. 50 gr.). Ogłoszenia ramiejscowe 25% drożej, zamiejscowe 50% drożej.

Redakcja: ul. Ossolińskich L. 15. Administracja: ul. Chorążczyzny I. 26. — Telef.: Redakcja 32-19, red. nocna 29-19, administr. 19. — Konto czekowe P. K. O. 140.561.

Schiller, dyrektorem teatrów lwowskich.

Czy czytałeś ostatni numer „Ilustracji”
(wytworny tygodnik warszawski).
Cena 60 groszy.

Do nabycia w admin. „Kurjera Lwowskiego” (Chorążczyzna 26) i w Księgarniach, biurach dzienników i trafikach.

Dzisiejszy numer

zawiera:

- Strona 2. Elagu Eesti! (Niech żyje Estonia!) (art. wstępny).
- Wystawa „Świt” (fejleton).
- Strona 3. O kompetencje min. wojny i naczelnego wouza.
- Działalność Syndykatu Dziennikarzy.
- Strona 4. L. Schiller — dyrektorem teatrów miej. Z muzyki.
- Rozmowa z p. Messal (fejleton).
- Strona 5. Kronika.
- Na krawędzi dnia: Frau Berta.
- Strona 6. Z całej Polski.
- Drakońskie zarządzenia paszportowe.
- Strona 7. Z sali sądowej.
- Sport.

PODRÓŻE MIN. SKRZYŃSKIEGO.

Warszawa, 22 maja. (Tel. wł.) (G.) W kołach politycznych kursuje pogłoska o zamierzonej podróży min. spraw zagran. Skrzyńskiego do stolicy państw wielkiej koalicji. Podróż nastąpiłabym zakończeniu sesji Rady Ligi Narodów. Konieczność dyktowana jest warunkami wpływającymi z ogólnej sytuacji politycznej w Europie.

POLSKA SPŁACA DŁUGI AMERYKAŃSKIE.

Warszawa, 22 maja. Dnia 21 b. m. poseł polski w Waszyngtonie wręczył rządowi Stanów Zjednoczonych obligacje na sumę 178 mil. dol. amortyzowane półrocznymi ratami w ciągu 62 lat. W ten sposób dokonany został ostatni akt w sprawie konsolidacji długów polskich w Ameryce. (A. W.)

Napad bandy dywersyjnej na Polesiu.

Tartak spalony. Urzędnicy zabici i ranni. Mienie zrabowane... a pościg rozpoczyna się po 10 godzinach.

Warszawa, 22 maja. (Tel. wł.) (G.) Dnia 20 b. m. o godz. 9 wiecz. banda złożona z około 50 ludzi dobrze uzbrojonych napadła na tartak Michalin w woj. Poleskiem. Banda wkroczyła w odyndku wojskowym z podwodami. Na komendę wydaną w języku rosyjskim banda podzieliła się na trzy części. Jedna grupa spędziła robotników pracujących w tartaku w liczbie około 300, do baraków, drugi oddział obsadził tartak i biura, trzeci zajął budynki mieszkalne położone w odległości 400 m. od tartaku. Krwawy dramat rozegrał się w tych właśnie zabudowaniach. W obecności żon i dzieci bandyci zaczęli rozstrzeliwać urzędników fabryki. Zabici zostali Piotr Garamin i Tadeusz Kościuszko; ranni: Oswald Schilke, z odniesionych ran umarł potem, Mikołaj Undelski, W. Kierzkowski, żona urzędnika, Borkowa i kupiec Segal, który za interesami przyjechał do tartaku.

Po krwawym wstępie, bandyci przystąpili do rabunku. Nie mogąc rozbić pancерnej kasy, zrupili składy żywności i mienie prywatne urzędników; Undelskiemu zabrali 5000 zł. i 280 dolarów. Po jednogodzinnym rabunku bandyci podpaliли tartak i budynki mieszkalne. Drzewa złożonego w stosach — milionowej wartości — ogień nie strawił. Tartak i budynki spłonęły. Poczem bandyci rozsypali się linją tyraljerską i zbiegli. Pościg policji rozpoczął się bardzo późno. Charakterystycznym jest, iż bandyci zostawili dokument wskazujący iż należeli do zw. „VI oddziału dywersyjnego. Oddział białoruski”.

Na niekorzyść stosunków państwowych w województwie wskazuje fakt, iż miejsce napadu odległe jest o 200 klm. od granicy, zaś pościg rozpoczął się dopiero po 10 godzinach od czasu napadu.

—OXO—

Amundsen odleciał do bieguna północnego

Wiedeń, 22 maja. „Neue Fr. Presse”. Amundsen wysłał 21 b. m. o godz. 13 z pokładu okrętu „Fram”, stojącego w Spitzbergu, depeşe donoszącą, że zdecydował się on dokonać o godz. 15 próbnego startu z Kingsbay a równocześnie, że okręt „Hobby” wyjeżdża na otwarte morze poza granice lodów, by ewentualnie przyjść z pomocą, gdyby ekspedycja musiała opuścić się na morze. Lot będzie się kierował w kierunku północnym wzdłuż wybrzeży w kierunku wyspy duńskiej i Amsterdamu. W razie pomyślnego lotu, będzie on kontynuowany do bieguna. Jeżeli nie wszystko

pójdzie pomyślnie, nastąpi powrót do Kingsbay albo wylądowanie na wyspie duńskiej, by oczekiwać przybycia okrętów. „Neue Fr. Presse” dodaje, że postanowienie Amundsena rozpoczęcia lotu było niespodzianką, gdyż nieoczekiwano startu przed końcem b. miesiąca. W poniedziałek meteorologowie oświadczyli, że stosunki atmosferyczne są pomyślne. Jeżeliby przyjąć, że lot się udał, to w chwili obecnej Amundsen i jego pięciu towarzyszy wylądowali już na biegunie północnym i zajęci są obserwacjami a może znajdują się już nawet w drodze powrotnej. (PAT.)

POGLĄDY RZĄDU ANGIELSKIEGO NA PROZYCJE NIEMIECKIE.

Warszawa, 22 maja. „Daily Teleg.” donosi, że Chamberlain ustalił już poglądy rządu angielskiego na propozycje niemieckie w sprawie bezpieczeństwa. Memorandum jego zawiera między innymi następujące punkty: Anglja zgadza się na przystąpienie Niemiec do Ligi Narod. jeżeli Niemcy spełnią żądania dotyczące granic wschodnich. Pakt bezpieczeństwa nie może zawierać niczego co by nie zgadzało się z postanowieniami Traktatu wersalskiego, dotyczącymi granic wschodnich.

DROBNE OGŁOSZENIA.

MANICURE! Dla P. T. urzędników i urzędniczek
zł. 1. Fryzjer Legionów 5.
1647

MATRYMONIALNE.

SZYBKO i dobrze wyjść zamąż. lub się ożenić, można tylko przez Korespondencyjne Biuro Kojarzenia Małżeństw Grafologa Kozaka. Warszawa, Poczta Główna, skrzynka Nr. 488.
1622

KUPNO I SPRZEDAŻ.

„ESTA” niezawodna pasta do wygubienia nagniotków (odcisków) na nogach, brodawek na twarzy i rękach, znana od 40 lat, wyrobu aptekarza E. Sokalskiego w Kętach. Do nabycia w aptekach i droguerjach.
1372

FORTEPIAN krotki, krzyżowy, poszukiwana jakość i wygląd, cena bezkonkurencyjna, tylko za gotówkę, sprzedam, Skleniarski, Kopernika 26. parter oficyny. 1656

RÓŻNE.

CHAPEAUX-ARTISTIQUES. Pracownia kapeluszy, uczeniycy Virot w Paryżu przyjmuje zamówienia, przeróbki gust. robota, wykwinna. Ceny umiarkowane Kraszewskiego 11. 10-2.
1339

SZWALNIA Słowackiego 2. przyjmuje wszelkiego rodzaju bieliznę do szycia z własnego lub dostarczonego materiału. Ceny przystępne.
1609

SAMOISTNA, samotna dama z pięknym nazwiskiem szlacheckim, polskim, zaadoptuje zdrowe dziecko. Bliższe warunki „poste restante” Lwów, pod „Nazwisko”.
1649

UNIEWAŻNIAM książeczkę wojskową zgubioną w dniu 21. sierpnia 1924, w okolicy Janczyna a Narajowa na nazwisko Rozwad Ignacy.
1678

TRAFNIE określam z pisma i fotografii charakter i horoskopy życia, Długosza 2. I. p. m. 7. boczna św. Mikołaja od 10-7.
1671

KRAWATKI przerabia z dostarczonego materiału, rob nowe po cenach umiarkowanych. Gruszecka, Grodzickich 6. I. p.
1669

MIESZKANIA.

DWOCH KAWALERÓW, bracia poszukują pokoju umeblowanego z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia pisemne pod „Embe” lub telefonicznie pod numer 12-80.
1672

NAUKA I WYCHOWANIE.

GIMNAZJUM Im. Dr. Niemca Pełczyńska 28. (Supińskiego) 1925/6. klasa I. Zgłoszenia uczniów przyjmuje kancelarja codziennie od 12.30 do 13.
1557

BUCHALTERJI (księgowości) wyuczają, listownie, Kursa Sekutowicza, Warszawa, Żórawia 42. Po ukończeniu egzamin, świadectwo. Żądajcie prospektów.
1323

ELAGU EESTI!

(Niech żyje Estonia!)

Z odmetów wojny wszechświatowej wyłoniło się państwo estońskie, liczące 475 tys. km. kwadr. i około 1.125 tys. ludności. Pochodzeniem swem ludność ta należy do rodziny ugro-fińskiej i zrazu zajmowała z pewnością szersze przestrzenie nad Bałtykiem. Naciskana ze wszystkich stron wparta została ostatecznie w krainę morską oblaną z zachodu i północy wodami Bałtyku, ze wschodu oddzieloną od lądu potężną rzeką Narową i wielkim jeziorem Peypus.

Szczep estoński, różniący się od otaczających go plemion słowiańskich czy lotewsko-litewskich i spokrewniony jedynie z Finnami, osiadłymi po drugiej stronie zatoki, zachował swą odrębność rasową i językową, chociaż poddał się duchowej kulturze protestantyzmu, przyniesionego na główniach mieczów kawalerów niemieckich.

Dzieje Estończyków do ostatniej doby — to dzieje najstraszniejszej niewoli politycznej i społecznej. Podbici w początkach XIII. wieku przez walecznych żeglarzy króla duńskiego Waldemara II., który wprowadził ich w dzieje ludzkości i założył pierwsze miasta i twierdze, Estończycy przechodzą kolejno w ręce Kawalerów Mieczowych, później do Szwedów, częściowo i przelotnie za Zygmunta Augusta i Stefana Batorego dostają się pod panowanie Polski, aby wreszcie ostatecznie ulec Rosji, rządzącej tu aż do upadku cesarstwa.

Rząd tymczasowy Kiereńskiego zgodził się na zwołanie estońskiej rady narodowej, mającej zdecydować o losach kraju. Rada zebrała się 14 lipca 1917 i zaimprovizowała wewnętrzną autonomię na ziemiach estońskich, obejmujących gubernję estlandzką i północną część fińskiej. Gdy jednak do władzy doszli bolszewicy, zażądali oni podporządkowania się autonomicznych władz narodowych estońskiemu „sowieckiemu żołnierzy-robotników“. Odpowiedzią na to było proklamowanie niepodległości Estonii 24 lutego 1918 r.

W tym momencie front rosyjski rozpadł się i wojska niemieckie załazy Estonię, niszcząc jej państwowość. Wielcy właściciele ziemscy, baronowie, wywodzący się od rycerzy zakonnych i szlachty skandynawskiej, wysunęli program połączenia nadbałtyckich krajów z Rzeszą niemiecką i skolonizowania porażony żywioł niemieckim.

Zwycięstwo Ententy rozbiło te plany, niosące całkowitą zagładę odradzającemu się narodowi estońskiemu. Wojska i władze niemieckie wycofały się z Estonii, zostawiając ją oko w oko z bolszewicką Rosją.

W listopadzie 1918 r. ukonstytuował się ponownie rząd estoński i rozpoczął gorączkowe przygotowania do obrony kraju przed groźącym

Paryż, 22 maja. „Matin“ donosi, że według zeznań jeńców, Abdul Kerim kazał rozstrzelać przewodców plemion, które uciekły przed zbliżającymi się wojskami francuskimi, uwięził kilku wyższych dowódców i polecił ściąć wszystkich dezertorów, jak również przeszkadzających w marszu starców i maruderów w liczbie około 400. We forcie Aidir znajduje się znaczna liczba oficerów mających stanąć przed sądem wojennym. Wśród przewodców riffenów szerzy się rywali-

niebezpieczeństwem. Niedługo kazało ono na siebie czekać. W końcu listopada Rosjanie, prowadzeni przez zdradzieckich komunistów estońskich, rozpoczęli pochód i opanowali graniczne miasto Narwę. Naprędce tworzona armja estońska przez dzielnego generała Laidenera, prawdziwego bohatera narodowego, zyskała pierwszą pomoc w ochotnikach, w broni i pieniądzech od Finlandji, następnie przybyły okręty Ententy z amunicją i zapasami wojennymi. Wojska bolszewickie docierały już do Tallina, stolicy państwa, gdy nagły atak ochotniczych oddziałów fińsko-estońskich zaskoczył je i spowodował odwrót. Słabe siły, działając energicznie, nie dały wrogowi opamiętać się i w ciągu miesiąca przepędziły go z granic. Rozpoczęła się walka pozycyjna. Zajęci na froncie polskim bolszewicy nie byli w stanie ściągnąć większych sił przeciwko Estończykom, którzy tymczasem doprowadzili swą armję do 100 tysięcy. Był to bohaterski wysiłek ze strony małego narodu. Wreszcie 2 stycznia 1920 r. nastąpiło zawieszenie broni, a w miesiąc później zawarto pokój. Rosja uznała niezawisłość Estonii.

Ale ten układ traktatowy nie był szczery. Nie osiągnąwszy celu w walce otwartej z bronią w ręku, chwycono się innych środków. Poczęto podminowywać młode państwo od wewnątrz. Służyła do tego partja komunistyczna estońska, zasilana z Moskwy pieniędzmi i ludźmi.

Patrioci estońscy bronili się na tem polu nie mniej dzielnie. Przedewszystkiem wzmocniono element narodowy przez przeprowadzenie radykalnej reformy rolnej, majątki barońskie wywłaszczono bez odszkodowania i podzielono między bezrolnych, przyczem pierwszeństwo do parceli mieli zasłużeni w walce o wolność obywatele. W ten sposób powstało około 30 tysięcy nowych osad, zmieniając całą strukturę socjalną kraju i raz na zawsze niwecząc tam stan posiadania niemieckiego.

Następnie uchwalono konstytucję, uwzględniającą najdalej idące wymagania demokracji. Ustanowiono więc parlament jednoizbowy (Riigikogu), wybierany co trzy lata, w głosowaniu pięcioprzymiotnikowym bez różnicy płci, wprowadzono referendum ludowe dla potwierdzenia najważniejszych uchwał parlamentu, zaniechano

zacja i wzajemna nienawiść. Minister wojny podał się do dymisji, wskutek czego popadł w niełaskę i został zesłany do Sesuanu. Kontrabanda broni prowadzona jest często przy pomocy rzekomych misjonarzy niemieckich i angielskich. Oddziały francuskie pod dowództwem generała Chambrum stoczyły wczoraj ciężką walkę. Według pierwszej wiadomości wojska francuskie osiągnęły całkowite powodzenie. (PAT.)

—oxo—

stworzenia godności prezydenta rzeczypospolitej, powierzając jego funkcje każdorazowemu szefowi rządu, odpowiedzialnemu przed parlamentem.

Mimo tak radykalnych zasad, pierwotna przewaga lewicy w miarę konsolidacji państwa ustępowała na rzecz grup umiarkowanych. W konstytucji (1919-20) trzy czwarte głosów posiadała koalicja socjalistów „trudowików“ i ludowców, reprezentujących najstarsze tradycje estońskiego ruchu narodowego, dziełem tej właśnie koalicji była konstytucja i reforma rolna. — W pierwszym parlamencie (1920-23) większość przesunęła się nieco na prawo: zjawili się chrześcijańscy demokraci i agrariusze, reprezentujący bogatych farmerów, którzy po reformie rolnej stanowią „wielką własność“. Ale jeszcze wtedy parlament był tak lewicowy, że odrzucił ustawę o nauczaniu religii w szkołach na koszt państwa. Z inicjatywy Ch. D. ustawę tę poddano pod referendum, które ją przyjęło. Skutkiem tego parlament został rozwiązany, zgodnie z wymaganiami konstytucji. Nowe wybory (maj 1923 r.) przyniosły dalsze wzmocnienie prawicy.

Ośrodkiem rządu stali się agrariusze wespół z chrześc. demokratami, narod. liberałami, osadnikami i ludowcami aż do partji pracy. Socjalni demokraci znaleźli się w opozycji. Ukształtowanie takie zmieniło się wskutek przejścia komunistów do akcji zbrojnej.

Zamach 1 grudnia r. ub., obliczony na opanowanie władzy w stolicy, sprowadzenie pomocy z Rosji i utworzenie republiki radzieckiej, skłonił wszystkie partie państwowe do utworzenia rządu koalicyjnego. Istnieje on dotychczas, łagodząc antagonizmy wewnętrzne i zapewniając państwu możliwość spokojnej pracy nad umocnieniem się w obliczu niebezpieczeństw zewnętrznych.

Delegacja, przybywająca dzisiaj do Polski, jest symbolem tego zespolenia narodowego. Składa się ona z przedstawicieli wszystkich partji, wchodzących do koalicji rządowej. Możemy też w niej powitać reprezentację całego narodu estońskiego, który tyle dzielności wykazał na każdym polu.

Niech nam żyją miłi goście!

Elagu Eesti!

W. Giełżyński.

Wystawa „Świtu“.

I.

Doprawdy, że już od szeregu tygodni nie bawi mnie to beznadziejne chociaż uparte wymyślanie lwowskiemu Towarzystwu Sztuk Pięknych za to, że mając krzewienie sztuki na celu, jeno handlem obrazków się trudni, że zamiast popierać artystów podpięta różne wcale nie zasługujące na konserwację ofiary nieporozumienia. Przykro mi, iż nikt z Wydziału Towarzystwa przekonać się nie da, iż wystawy lwowskie, chociaż tak liczne, są bardziej pocieszne, niż pocieszające, bo więcej na nich obrazy boskiej niżli obrazów, więcej ludzi pracujących od sztuki niż dla sztuki. Dlatego też nie zapełniła naszego serca zachwytem wiadomości, iż do salonów lwowskiego Towarzystwa Sztuk Pięknych zjechała grupa poznańskiego „Świtu“, o którym pozatem miałem pojęcie wcale pozytywne. Bo co z tego, że spragniony rzetelnych wzruszeń estetycznych Lwów zobaczył obrazy p. Lama, kompozycje p. Elstera i Roguskiego posiadające wszystkie dane ku temu, by wzbudzić wiarę w naturalny pęd sztuki współczesnej ku odrodzeniu, gdy równocześnie w salach sąsiednich zawieszono lichotę, wywołującą uczucie rozpacz i przygnębienia. Pan Lam, malarz z kulturą naprawdę niepowszednią, przedstawia typ „kubo-prerafaelisty“. Istotne zdobycze konstruktywizmu kubistycznego, przy świadomej

negacji analizy kolorystycznej, oto polor współczesny, z jakim zawrócił on do źródeł sztuki zachodu romańskiego. Jego obraz „Don Kiszot i Szanso Panso“, jakoteż sześć drzeworytów na temat tragikomedji życiowej tego spóźnionego romantyka, świadczą najwymowniej o kierunku twórczości Lama. W obecnej fazie dąży on ku głębiom treści psychologicznej, posługując się formą nie tyle uproszczoną co skonkretyzowaną, przyczem zacięcie kubistyczne pomaga mu tylko w osiągnięciu intenzywności wyrazu. Ze tego rodzaju form wypowiedzenia się osiągnął artysta jedynie drogą rozumowania teoretycznego i że w braku elementu uczuciowego nie długo się na w ten sposób obranej drodze zatrzyma, świadczy o tem „Martwa natura“, najmniej przekonujący obraz z całej galerji wybitnych dzieł tego artysty.

Kolega Lama z pod sztandaru „Świtu“ pan Erwin Elster przedstawił się nam jako pełny temperament i zmysłu kompozycyjnego kontynuator postimpresjonistycznych usiłowań dekoracyjnego opanowania płaszczyzny. Jego „Drwale“, przypominają „Drwali“ Hodlera, który nie pozostał bez wpływu na kompozycyjne ujęcie „Flisaków“, a dalej jego „Żeńcy“, to wedle wszelkiego prawdopodobieństwa jeno etap początkowy potężnie się zapowiadającej twórczości tego malarza-kompozytora. Pomimo silnie podkreślonej tendencji dekoracyjnej, przeży się w tych olbrzymich szkicach Elstera życie samo, tem silniejsze i pełne werwy, czem bardziej łamane i gwałtowne

teoretycznym założeniem kompozycji. Drogą ku prostocie prymitywu na polu włoskiego na polu rodzimego poszedł trzeci z przedstawicieli „Świtu“ p. Roguski Władysław. Jego „Madonna z pastierzami“, jakkolwiek słaba kompozycyjnie ma w sobie dużo z ciszy i prostoty kontemplacyjnej obrazów średniowiecza włoskiego. Dużo o duszy dziełka mówi portret „Dziecka z zabawkami“, wówczas gdy tyle już razy przeżyty temat „Ewa“ traci szablonem.

Dobre, jakkolwiek nie wystarczające dla określenia indywidualności artysty rzeczy, wystawił p. Gosieniewski Wiktor, wówczas, gdy p. Mroziński autor nieco twardszych i chropowatych pejzaży nie powinien był wystawiać swych niczego nie mówiących, prawie, że amatorskich portretów akwarelowych. Rzeźba p. Jagmina Stanisława, chwiałego się między secesyjną sztuką stosowaną a kubizmem zawiodła zupełnie. Jego „Reimont“, nie jest ani portretem autora „Chłopów“, ani też syntezą jego twórczości literackiej. Jest to raczej potworna bryła gliny, niezręcznie i odstępcząco pod wpływem mylnie pojętego kubizmu uformowana. Zgoła niepoważne wrażenie wywołują koncepcje p. Jagmina w rodzaju „Myśli twórczej“ lub „Myśli obstrukcyjnej“. O wiele sympatyczniejsze wrażenie wywołują natomiast skromne i bezpretensjonalne portrety p. Mieczysława Lubelskiego.

(Dok. nast.).

M. Eljaszewski.

—oxo—

O kompetencje min. wojny i naczelnego wodza.

Dyskusja nad projektem ustawy o organizacji naczelnych władz wojsk.

Warszawa, 22 maja. Sejmowa komisja spraw wojskowych obradowała w d. c. nad projektem ustawy o organizacji naczelnych władz obrony państwa. Skreślono art. 15, według którego uchwały R. O. P. stanowiąc miały ogólne dyrektywy dla rządu, przezco R. O. P. nabiera charakteru organu jedynie doradczego dla rządu. Następnie przystąpiła komisja do dyskusji ogólnej nad rozdziałem IV. określającym kompetencje ministra spraw wojskowych w zakresie obrony państwa i następnymi rozdziałami, dotyczącymi organizacji ministerstwa spraw wojskowych. Referent p. **Dąbrowski** wywodził, iż uprawnienia ministra spraw wojskowych muszą być oparte na Konstytucji, z której wynika, że odpowiedzialność za kierownictwo wojskowe ciąży w całości na ministrze spraw wojskowych. W czasie pokoju jest on nietylko szefem administracji wojskowej, lecz jako emanacja rządu, jest dowódcą sił zbrojnych państwa, w czasie wojny jest w myśl art. 46 Konstytucji odpowiedzialny za wszystkie działania naczelnego wodza a skoro jest odpowiedzialny, ma nad nim władzę. Naczelnym wodzem jest zatem według Konstytucji urzędnikiem Rzeczypospolitej, podległym w myśl art. 46 Konstytucji rządowi za pośrednictwem jednego z ministrów.

Referent zaproponował nast. sformułowanie

art. 16: Minister spraw wojsk. jest w czasie pokoju i w czasie wojny naczelną władzą kierowniczą we wszystkich sprawach wojskowych oraz dowódcą sił zbrojnych państwa, w czasie wojny oddaje swą władzę nad wojskami operującymi naczelnemu wodzowi, ponosząc za to odpowiedzialność według art. 46 Konstytucji. W dyskusji która się wywiązała, zabierali głos przedstawiciele rządu, generał **Zajac** i podpułk. **Petrażycki**, którzy zaproponowali następujące brzmienie art. 16: Minister spraw wojsk. jest w czasie pokoju i w czasie wojny naczelną władzą kierowniczą we wszelkich sprawach wojskowych oraz dowódcą sił zbrojnych państwa w czasie pokoju. — W czasie wojny jest minister spraw wojsk. dowódcą sił zbrojnych państwa, które nie zostały oddane do dyspozycji naczelnego wodza.

P. Kościakowski oświadczył, że należy podkreślić jasno i otwarcie, iż w wypadku wojny, minister spraw wojsk. jest podległym naczelnemu wodzowi, który zależy jedynie od premiera i że taka pełni władzy naczelnego wodza, może uchronić państwo od katastrofy. Komisja postanowiła odłożyć głosowanie nad art. 16 do czasu omówienia kompetencji naczelnego wodza na wypadek wojny. (PAT.)

— OXO —

Działalność Syndykatu Dziennikarzy.

Doroczne Walne Zgromadzenie.

Liczny udział członków i ożywiona dyskusja na walnym zgromadzeniu Syndykatu Dziennikarzy Polskich, które odbyło się we czwartek, świadczy o wzmożonym ruchu w łonie zawodowego zrzeszenia dziennikarzy oraz wróży wzbudzenie żywszego zainteresowania jego działalnością wśród kolegów po piórze.

Przedstawione przez przewodniczącego dra Vogla sprawozdanie Wydziału zaznacza w części ogólnej współdziałanie Syndykatu w pracy około utworzenia ogólnego Związku Syndykatów z siedzibą w Warszawie, który jako organizacja reprezentująca całą prasę polską jest powołany do wchodzenia w kontakt z zagranicznymi związkami dziennikarskimi, do przedstawiania władzom potrzeb publicystyki polskiej i pośredniczenia między poszczególnymi Syndykatami w działalności ich, zmierzającej ku ogólnym celom dziennikarstwa. Związek Syndykatów skutecznie interwenjował już w kilku tego rodzaju sprawach. Poszczególne syndykaty dziennikarskie utworzone we wszystkich większych centrach wydawniczych, poświęcając słuszenie więcej uwagi obronie moralnych interesów dziennikarzy i zawodu dziennikarskiego, (aniżeli) kwestiom materialnym, podnoszą poziom prasy a przez towarzyskie zblizanie praowników dziennikarskich rozmaitych odcieni politycznych, polemiki nabierają coraz więcej charakteru wyłącznie rzeczowego, co wychodzi na pożytek sprawom i zwiększa powagę prasy.

Z działalności Syndykatu na polu lokalnym notuje sprawozdanie udział jego przedstawicieli we wszystkich pracach ważniejszych o charakterze narodowo-kulturalnym przedsięwzięć Lwowa, dalej w utworzeniu Syndykatu autorów i kompozytorów, powstałego z inicjatywy Związku Tow. Naukowych, wreszcie przeprowadzenie we Lwowie jednoznacznego postanowienia wszystkich wydawnictw pism codziennych o minimum płacy stałego, zawodowego dziennikarza, — jako też zajęcie się odnowieniem pomnika na grobie ś. p. Hipolita Stupnickiego, zasłużonego polskiego dziennikarza w erze przedkonstytucyjnej austriackiej i zebraniem funduszu na utworzenie stypendjum imienia ś. p. Antoniego Lecha dla pragnących się kształcić w dziennikarstwie.

Z działalności Syndykatu na polu reprezentacyjnym wspomina sprawozdanie o urządzeniu przyjęcia ku uczczeniu poety i krytyka prezesa Związku Syndykatów Zdzisława Dębickiego, o wydanem śniadaniu z okazji pobytu we Lwowie prof. Ant. Ossendowskiego, o 30-leciu pracy literacko-dziennikarskiej Michała Rollego, oraz o ogólnej wycieczce prasy polskiej do Wilna, urza-

dzanej w roku zeszłym przez Syndykat Dziennikarzy Polskich w Warszawie, w której wzięło udział grono członków lwowskiego Syndykatu.

Prezes poświęcił rzewne wspomnienie niedawno zmarłemu ś. p. Antoniemu Lechowi, zasłużonemu dziennikarzowi i pracownikowi na polu społeczno-narodowym.

Red. Fryling podkreślił szereg ważniejszych spraw, dotyczących życia Syndykatu, poczem wyrażono dr. Voglowi za jego działalność podziękę, a radość z powodu odznaczenia go orderem „Polonia Restituta“, który to zaszczyt splaywa i na Syndykat lwowski. Następnie złożono greinalnie życzenia wiceprezowi Michałowi Rollemu. — Dyskusja nad sprawozdaniem objęła cały szereg zagadnień ogólnych i specjalnych, dotyczących dziennikarstwa. Wzięli w niej udział pp. Fryling, Medyński, Hausnerowa, Kossak-Pełęńska, Rosenbergowa, Wł. Szenderowicz, Rolle, Blaustein, Petry, Bukowski i inni. Silnie podkreślono między innymi potrzebę osobistego zetknięcia się dziennikarzy lwowskich i bliższego zapoznania z naszymi kresami wschodnimi i uproszono p. A. Medyńskiego o zajęcie się zorganizowaniem odpowiedniej wycieczki w połowie września. — Zgromadzenie zakończono załatwieniem spraw administracyjnych Syndykatu i wyborami.

Wybrani zostali jednomyślnie: **prezesem dr. Aleksander Vogel**, **wiceprezesami: Zygmunt Fryling i Michał Rolle**, członkami Wydziału: Hausnerowa Maria, Hausnerowa Michalina, Konarski Jerzy, dr. Kordys Roman, Kozłowski Edward, Laskownicki Bronisław, Skalak Bronisław i Szenderowicz Władysław; członkami **Komisji ożywienia i przedsięwzięcia: Blaustein Henryk**, Hausnerowa Michalina, Laskownicki Janusz, Petry Jul-Aleksander, Kossak-Pełęńska Janina, Petry Juliusz; **Komisji rewizyjnej: Bukowski Kazimierz**, Rosenberg Anna, Szenderowicz Leopold; **Sądu roziemczego: dr. Mejsbaum Wacław**, Petry Juliusz, Rosowski Stanisław i Zaleski Walerjan.

PREMIER GRABSKI NIE CHCE WYJECHAĆ ZAGRANICĘ.

Warszawa, 22 maja. Dzienniki podają, że lekarze zalecili premierowi Grabskiemu spędzenie urlopu wypoczynkowego w Karlsbadzie ze względu na zdrowie nadwątlone przeciążeniem. Premier jednak nie chce dawać złego przykładu i przez swój wyjazd zagranicę przyczynić się choćby w stopniu minimalnym do wywozu waluty z kraju, postanowił wyjechać w tym roku na wypoczynek do Krynicy. (AW.)

BARWY REPUBLIKI CZY MONARCHII?

Warszawa, 22 maja (Tel. wł.) (G.) Z Berlina donoszą, iż wobec zaostrzonego sporu między republikanami a nacjonalistami o barwy narodowej flagi niemieckiej, min. spraw wewn. oświadczył, iż sprawę tę należy rozstrzygnąć droga plebiscytu.

Przyjazd p. Orlicza.

Przybył do Lwowa p. Orlicz, znany warszawski krytyk teatralny i teatrolog, wybitny szermierz „Reduty“, którego dr. Lam w uzupełnionej literaturze współczesnej Feldmana zalicza wraz z Osterwą i Limanowskim do osobnej grupy reformatorów. Notujemy odwiedzinę tego pisarza tem milej na tem miejscu, że właśnie doszły nas głosy prasy zagranicznej, gdzie ukazały się ostatnio ciekawe fejetony tego krytyka o problemach teatru polskiego. Zwłaszcza artykuł jego w „Prager Presse“ (3 maja) umieszczony w odcinkach na 3 kolumnach przedrukowany w wyjątkach w „Zürcher Zeitung“, „Wiener Allgemeine Zeitung“, „Lettura“ i „Comodia“ wywołał szczególnie zainteresowanie w sferach literacko-artystycznych zagranicy. W Paryżu, Wiedniu i Pradze bawił p. Orlicz przed 3 tygodniami i podejmowany był serdecznie. W Pradze odbyło się u dramaturga teatru Narodowego Kholá, na którym prócz p. Orlicza byli obecni słynny Jewreinow z żoną, Karol Capek, autor R. U. R. „Sprawy Makropulos“, „Owadów“, Jarosław Kwapił, dyr. Teatru na Winohradach i p. Szubertowa, która pełni funkcje kierownika literackiego tego teatru.

Serdeczne toasty i interesująca dyskusja zwróciły uwagę prasy czeskiej, która zamieściła o tej gościnie dłuższe uwagi.

Obecnie dr. Orlicz, znany i na gruncie teatralnym lwowskim ze swojej działalności jako naczelnny redaktor Sceny Polskiej i sekretarz generalny Naczelnej Rady artystycznej w Warszawie — przybył w celu zebrania materiału dla olbrzymiego dzieła propagandystycznego w 4 językach: polskim, francuskim, angielskim i niemieckim, p. t. „Polska dzisiejsza“, które ukaże się już z końcem bieżącego roku. Będzie to monografia ilustrowana, która omawia wszystkie dziedziny życia kulturalnego, społecznego i ekonomicznego Rzeczypospolitej. Rząd polski, świadomy powagi dzieła, które ma zaznajomić zagranicę gruntownie z wartościami i autorytetem Polski, skupił do tej pracy najwybitniejszych pisarzy polskich.

Należy z całym uznaniem i satysfakcją podkreślić doskonały wybór red. Orlicza jako jednego z głównych kierowników redakcyjnych tego dzieła. Red. Orlicz udaje się ze Lwowa dalej na objazd Małopolski wschodniej dla zwiedzenia muzeów, zabytków, dworów, wsi i poznania najbardziej typowych właściwości Podkarpacia, którego cuda i małowalność krajobrazu mają podnieść w ilustracjach siłę plastyczną „Polski dzisiejszej“ jako dzieła wybitnie artystycznego.

P. KORFANTY WYKUPUJE DZIENNIK.

Warszawa, 22 maja. (Tel. wł.) (G.) Pos. Korfanty kupił wychodzący w Łodzi dziennik endecki „Rozwój“. Wszyscy współpracownicy pisma otrzymali wypowiedzenie.

ZGON MARSZAŁKA FRENCHA.

Warszawa, 22 maja. (Tel. wł.) (G.) Dziś w Zamku królewskim w Deal zmarł marszałek French, dowódca armji angielskiej podczas wojny światowej, po wojnie wicekról Indji do r. 1922.

KRWAWY DNI W BUŁGARJI.

Sofia, 22 maja. W procesie przed sądem spiskowym, należącym do organizacji Wratza, wniósł prokurator o wydanie wyroku śmierci przeciw 43 oskarżonym. (PAT.)

NOWA WYPRAWA DO BIEGUNA PÓŁNOC.

N. York, 22 maja. Unit. Press donosi: Znany badacz polarny Mac Millan udał się dziś na pokładzie okrętu Peary do Bostonu. Tutaj mają być poczynione ostatnie przygotowania dla zamierzonej ekspedycji do bieguna północnego. Okręt ekspedycyjny opuści Boston prawdopodobnie 17 czerwca. Wyprawa odbędzie się na samolotach, które będą mogły być użyte tak na lądzie jak i na morzu. (PAT.)

— OXO —

Nowy wysoki komisarz dla Egiptu George Lloyd liczy lat 46, i jest obok ministra dla Indji lorda Birkenheada członkiem partji konserwatywnej i przedstawicielem kierunku umiarkowanego. George Lloyd był zawsze zdania, że Anglja może wzmocnić swe panowanie na Wschodzie tylko wtedy, jeżeli zdecyduje się na przyznanie Indjom i Egiptowi równouprawnienia takiego, jakiego zażywają Boerowie w południowej Afryce.

— OXO —

L. Schiller - dyrektorem teatrów miejskich.

POSIEDZENIE KOMISJI TEATRALNEJ.

Wczorajsze posiedzenie komisji teatralnej pod przewodnictwem wiceprez. dra Chłamtacza trwało blisko 5 godzin. W żywej dyskusji zabierał głos szereg mówców, którzy podnosili wysokie walory artystyczne, a w szczególności reżysersko-inscenizacyjne najpoważniejszego kandydata na stanowisko dyrektora teatrów lwowskich p. Schillera. Na wątpliwości podniesione przeciw administracyjnym zdolnościom kandydata, kwestionowanym przez pismo Z. A. S. P., nadesłane tuż przed posiedzeniem, a przesłane w odpisie przed posiedzeniem wszystkim członkom komisji teatralnej, reagowano argumentami „zbiżającymi te zarzuty.

Stwierdzono, że o ile w teatrze prowadzonym jako przedsiębiorstwo prywatne niewątpliwie ma duże znaczenie strona administracyjna, o tyle w teatrze prowadzonym przez miasto, dające do dyspozycji teatru swój własny urzędniczy aparat administracyjny, zarzut braku zmysłu administracyjnego, nawet gdyby był prawdziwy, jest niemal bez znaczenia, wobec stwierdzonych wysokich walorów artystycznych kandydata.

Celem zupełnej orientacji co do wartości nie tylko artystycznej ale moralnej i obywatelskiej p. L. Schillera, rozpatrywano ostatni incydent w sprawie teatru im. Bogusławskiego w Warszawie. Przekonano się z bardzo obszernego materiału, który do kierownictwa komisji napłynął, że w całym tem zajściu nie można znaleźć ani cienia czegoś, coby tę wartość etyczną i obywatelską kandydata stawiało pod znakiem zapytania.

Zresztą, jak stwierdzają ostatnie depeche pism warszawskich, incydent ten został zlikwidowany i dalsze funkcjonowanie teatru im. W. Bogusławskiego w Warszawie jest zapewnione na podstawie warunków, które jeszcze przed zastanowieniem czynności tego teatru ustalił p. Schiller.

Za oddaniem dykcji naszych teatrów dotychczasowemu dyrektorowi teatru im. W. Bogusławskiego na przeciąg 2 lat, od 1 września br. z tem, że p. Schiller będzie angażowany na 2 miesiące naprzód przed rozpoczęciem terminu objętego kontraktem oświadczyła się olbrzymią większością przy prawie pełnym komplecie komisji.

Prócz tego uchwalono przedłożyć Radzie m. wniosek o wyrażenie podziękowania dyrektorowi Czarnowskiemu za 4-letnie prowadzenie teatrów miejskich w trudnych warunkach — poczem posiedzenie zamknięto.

*

Sprawa tedy nominacji nowego dyrektora teatrów miejskich zbliża się do ostatecznego za-

łatwienia. Albowiem, wedle zasiągniętych informacji, we wtorek znajdzie się ona na porządku obrad sekcji V. Rady miejskiej a w najbliższy czwartek przedłożona będzie plenum Rady miejskiej. Aprobowanie Schillera na komisji teatralnej przysięgającą większością głosów (nikt nie protestował) pozwala żywić przekonanie, że przejście tego kandydata na plenum będzie już tylko formalnością.

Tu z przyjemnością zaznaczamy, że wyborem tym znalazła się komisja teatralna a w szczególności jej światły i czcigodny przewodniczący dr. Chłamtacz w zgodzie z reprezentacyjnymi czynnikami literatury i świata artystycznego. A stało się to na większą chwałę i dalszy rozkwit kulturowy naszego miasta.

Z muzyki.

Występy p. Haliny Jeziorańskiej w Poznaniu i na Pomorzu.

Znana we Lwowie śpiewaczka p. Halina Jeziorańska odbyła niedawno tournée koncertowe w Poznaniu i na Pomorzu. Występy tej utalentowanej śpiewaczki powitała tamtejsza krytyka muzyczna z pełnym uznaniem.

W „Gońcu Wielkopolskim“ pisze p. M. Toeffer: „Przed słuchaczami stanęła śpiewaczka o doskonale postawionym głosie, ogromnej skali zupełnie wyrównanej. Pewność intonacji, fraza i dykcja doskonałe. W programie szereg trudnych utworów. Śpiewaczka dobrze pojmuje intencje kompozytorów i spełnia ich utwory wysoce stylowo“.

„Postęp“ z dnia 12 maja br. pisze: „Śpiewaczka o wielkiej kulturze artystycznej, bardzo muzyczna, posiadająca dobre wykształcenie i warunki sceniczne. ...Sposób frazowania bardzo subtelny, atakowanie górnych tonów śmiały, przy wyraźnej wymowie, mimo, iż śpiewaczka wykonuje utwory w kilku językach — składają się na dodatnie cechy interpretacji. Publiczność obdarzyła wykonawczynię frenetycznymi oklaskami“.

„Głos Świecki“ z dnia 9 maja br. pisze: „Rzadko można spotkać artystkę, która posiada wszystkie warunki potrzebne do wyjątkowej artystycznej kariery. Do takich właśnie „wyjątkowych“ artystek należy zaliczyć p. Jeziorańską, która obok pięknego sopranowego głosu o szerokiej skali i aksamitnej barwie, posiada niezwykłą muzyczność, temperament, swobodę ruchów na scenie, a do tego niezwykle warunki zewnętrzne. Rytmika i czystość intonacji bez zarzutu.“

— Uroczyste odsłonięcie pomnika ku czci poległych Bohaterów o Wolność i Niepodległość Ojczyzny z roku 1831, 1863/4 i 1914—18, odbędzie się w Leżajsku — Podklasztorze w niedzielę dnia 24 b. m.

„Ilustracji“

nr. 21 z 23 maja zamieszcza między innymi następujące: Artystki filmowe. Przyjazd Hindenburga do Berlina. Powrót Trockiego do Moskwy. Przyszła mistrzyni świata. Prezydium Akademii górnośląskiej. Zjazd harcerzy i harcerzek. Zjazd korporacji akademickich w Warszawie. Wystawa sztuki dekoracyjnej w Paryżu. Targi poznańskie. Miljonerzy. Kochanki królów w alegorii. Kaprys mody. Wizyta parlamentarzystów estońskich w Warszawie. Epilog tragedii w Sofji. Laureat konkursu fajczarzy. Laureaci wystawy psów w Londynie. Jak powstaje figura woskowa. „Box-trott“. Teatry warszawskie (portrety Frenkla, Kamińskiego, Sliwickiego). Wznowienie „Śpiewaków norymberskich“ Wagnera w operze warsz. Z teatru miejskiego w Łodzi.

W tekście: Teatry warszawskie. Teatr miejski w Łodzi. Wystawa sztuki dekoracyjnej w Paryżu. Coś nieco o milionerach. Kochanki królów w alegorii. Rozrywki umysłowe. Małżeństwo z konieczności (z angielskiego). Wierny sługa i przyjaciel człowieka.

Pierwszy aparat radiowy „Ilustracji“ został wylosowany. Zgłoszeń było 1934. Trzylampowy aparat radiowy otrzymał p. Stefan Skupieński w Warszawie. Drugie losowanie odbędzie się 15 czerwca. Udział biorą wszyscy czytelnicy „Ilustracji“. Termin nadsyłania kuponów upływa 10 czerwca br.

Prenumeratory „Ilustracji“ z dodatkiem książkowym otrzymywać będą nadal po 4 książki miesięcznie, lecz nie po 1 książce tygodniowo, lecz po dwie co dwa tygodnie, a to przed 1 i 15 każdego miesiąca. Do przyszłego numeru (22) dołączone zostaną K. Tetmajera „Gra fal“ i Maupassanta „Miłość“.

Główny skład „Ilustracji“ na Małopolskę i sprzedaż pojedynczych numerów po 60 gr. w Administracji „Kurjera Lwowskiego“, Lwów, Chorażczyzna 26.

Zniżona cena prenumeraty „Kurjera Lwowskiego“ wraz z „Ilustracją“ wynosi z przesyłką pocztową lub z dostawą do domu miesięcznie 5 zł., kwartalnie 14 zł.

Czas odnowić przedpłatę!

WYJAZD MIN. ROLNICTWA DO DANJI.

Warszawa, 22 maja. Min. rolnictwa Janicki wyjechał do Danji celem nawiązania ściślejszych stosunków między rolnikami polskimi i duńskimi. Pierwszy krok na tej drodze został skutecznie wykonany podczas zeszłorocznej wycieczki rolników duńskich do Polski. (AW.)

—oxo—

Rozmowa z p. Messal.

Opinia o p. Schillerze, Lwowie, teatrze Nowości itp.

Przybyłem, zobaczyłem i przegrałem.

Widząc uroczą królową operetki na scenie, jest się zachwyconym jej grą, temperamentem, połączonym z artystycznym umiarem, jej wdziękiem, urodą i tysiącem innych zalet. W pięć minut po skończonym przedstawieniu, wkradła się w podejrzliwe dusze, nie lubiących ulegać iluzji widzów myśl, która urasta z upływem czasu do rozmiarów corazto większych i przesłaniać zaczyna efekt samego widowiska: Od tyłu już iat ta cudna kobieta, której sława i władza są tak głośne i niewątpliwe — rzadzi ze sceny, że ostatecznie fakt ten staje się niepokojącym.

Jak wygląda ta strokrotna kochanka (mam na myśli scenę) w życiu? Czy jest naprawdę taka śliczna, jak w teatrze? Czy traci przy bliższym poznaniu jej twarzyczka, której każdy grymasik tak pilnie śledzą tysiące par oczu uzbrojonych w lornetki — pozbawiona szminki, usteczka — karminu, brwi — czernideł, ogniste oczy — atropiny; tych dodatków, których nie znamy, a które stanowią tajemnicę stanu królowych sceny w ogólności, specjalnym zaś urokiem promieniającej w połączeniu z osobą jej królewskiej mości. Władczyni Operetki?

Na wszystkie te pytania, tak bardzo niedyskretne, postaram się odpowiedzieć. W tym celu stanąłem przed lustrem, uważnie przyjrzałem się krawatowi, poprawiłem kołnierzyk, przyprasowa-

łem należycie włosy do skroni i poszedłem do hotelu Krakowskiego. Ze spokojną powagą przebyłem oględziny portjera i schody, dzielące parter od drugiego piętra i zapukałem do drzwi, które mi wskazano. Dowiedziałem się, że Pani śpi, ale że o godz. 5 zacznie przyjmować. Wróciłem o 5. W apartamencie artystki zastałem kilku panów, pomiędzy którymi poznałem barki i nos Żyteckiego, znakomitego naszego reżysera dramatycznego. Kiedy panowie ci odeszli — przyjęła mnie z ujmującym wdziękiem uroczą kobietą w wieku balzakowskim, której śliczna twarz, usta, oczy i wszystkie inne szczegóły — jakkolwiek pozbawione różu, karminu i innych dodatków, które zaledwie przeoczujemy — rozsiewają czar nie mniejszy od tego, który tak strasznie denerwuje koleżanki wielkiej artystki i wywołuje huragany oklasków na widowni. Usiedliśmy przy stoliku.

Zaznajomiłem moją najpiękniejszą interlokutorkę z zaognieniem naszych stosunków teatralnych, związanym z przesileniem na stanowisku dyrektora i w związku z tem, zapytałem o zdanie p. Messal co do osoby p. Schillera.

— Człowiek ogromnie sympatyczny i miły niepospolity reżyser, jeden z najlepszych teatrologów w Polsce.

— Czy mogłaby mi Pani powiedzieć, jaki jest powód niekoleżeńskości stanowiska warszawskiego oddziału Związku Artystów Scen polskich w stosunku do dyr. Schillera?

— Bliżej nie znam tych spraw, mogę jednak na pańskie pytanie odpowiedzieć również pytaniem — wielomównem: Na kogo się nie rzucają w Warszawie? Każda jednostka zdoiniejsza jest

tam wystawioną na ciągłe szykany ze strony tych, którzy zazdroszcząc innym talentu, chcieliby ich kosztem wywindować swoje osoby.

— Czy doświadczyła Pani tego na sobie?

— Tak; jestem dziś z tych powodów bez engagement.

— A jak przedstawia się Lwów w oczach Pani po rozczarowaniach warszawskich?

— Jest śliczny, doskonały, bajeczny. Podobna mi się w nim wszystko: ludzie, ulicy, domy... prócz teatru Nowości. Scena okropnie, strasznie mała. Miejsca za kulisami nie ma zupełnie; garderoby artystów w stanie opłakanym.

Patrząc w głębokie i ciemne oczy królowej operetki zapewniam ją tak przekonywująco, że w końcu sam zaczynam wierzyć w to, co mówię, że operetka dostanie inny, własny gnach, wyposażony we wszelkie modne urządzenia sceniczne. Rozmowa schodzi znowu na tory osobistych wrażeń artystki z gościny w naszym mieście.

P. Messal zwiędziła wszystko godne widzenia: była na Targach Wschodnich, oględziła, na zaproszenie dyr. Mroczkowskiego cyrk i jego osobliwość Breitbarta; jest wszystkim zachwycona i żałuje, że już wkrótce opuści Lwów, aby pojechać za granicę na odpoczynek.

Służąca przerwała tę ogromnie sympatyczną — dla mnie przynajmniej — rozmowę, zaanonsowała „panów, którzy mieli przyjść po piątą“.

Wstałem najkompletniej oczarowany. Ucałowałem pięciopalcowy cud, którym nie z wdziękiem pożegnała artystka.

— Napisz pan coś miłego o naszej rozmowie.

— Postaram się łaskawa Pani.

H. L.

PROGRAM KONCERTÓW

Stacji Radiofonicznej „P. T. R.” w Warszawie. [Fala 385 mtr.]

Sobota 23. maja od godz. 18-tej do 19-tej.

Koncert zespołu orkiestr. ADAMUSA. 1) Offenbach: Fantazja z op. „Piękna Helena”. 2) Pieśni i kuplety operetkowe w wyk. artystów Teatru „Nowości”. 3) A. Adamus „Marocco” — shimmy. 4. A. Adamus — „Rulla” — boston.

Komunikat „P. A. T.”. Biuletyn meteorologiczny.

Spostrzeżenia meteorologiczne

Obserwatorium astronomicznego Politechniki Lwowskiej

22. maja	7 rano	1 popoł.	9 wiecz.
Ciśnienie pow.	726.9 mm	726.9 mm	729.4 mm
Temperatura	+12.6° C	+20.6° C	+15.0° C
Kierunek wiatru	WSW	WSW	NNW
Prędk. wiatr.	11	16	3

Temperatura najwyższa +21.2, najniższa +9.0.

Godziny według południka lwowskiego.

Uwaga: pogoda zmienna, popołudniu burza z deszczem.

KRONIKA.**Kalendarzyk.**

Dziś rz. kat. Dezyderj.; gr. kat. Symeona. Jutro rz. kat. 6 po Wielk.; gr. kat. 5 po W., Mok. — Wschód słońca 4:00, zachód 7:22.

Teatr Wielki.

Sobota o 3 pop. „Obrona Częstochowy” — wieczór „Don Juan”, występ J. Węgrzyna.

Niedziela o 3 pop. „Obrona Częstochowy” — wieczór „Casanova”.

Poniedziałek „Don Juan”, występ J. Węgrzyna.

Teatr Mały.

Sobota „Spadkobierca”.

Niedziela „Wielka Księżna i chłopiec hotelowy”.

Poniedziałek „Spadkobierca”.

Teatr Nowości.

Sobota „Hrabina Marica”, z p. Miłowską.

Niedziela „Clo-clo”.

Poniedziałek „Ostatni walc”.

Kinoteatry:

„KOPERNIK” i „MARYSIENKA”: „Na rozkaz Pompadour”.

„APOLLO”: „Człowiek bez nerwów”.

„CHIMERA”: „Matka niewolnica i kochanka”.

„PATAMORGANA”: „Strzał”.

„PASAŻ”: „Dwie dziewczynki Paryża”.

„SZTUKA”: „Albertini Macistes”.

Polskie Towarzystwo Muzyczne. Wtorek 26. maja: J. Brahmsa „Requiem” na wielką orkiestrę, chóry, organy i sola. 1663

Ze Lwowa.

— Akcja pomocy dla pogorzalców na **Bogdanówce**. Z uchwalonych przez m. sekcję skarbową 20.000 zł., wypłacono już pogorzalcóm zasiłki w wysokości od 150 do 300 zł. Liczba dotkniętych pożarem wynosi 24 rodzin, 94 osób.

— **Wiec kolejarzy**. Związek kolejarzy Zjednoczenie zawodowe polskie (Z. Z. P.) urządza dnia 23 bm. o godz. 13.30 w sali kina „Grażyny” przy ul. Leona Sapiehy wiec kolejarzy.

— **Ostatnie gościnne występy Węgrzyna**. Znakomity artysta, którego publiczność lwowska przyjęła wprost entuzjastycznie, gra jeszcze tylko kilka razy w „Don Juanie” a w poniedziałek pożegna się już ze Lwowem.

— **Zmiana repertuaru**. W poniedziałek w Teatrze Nowości oraz we wtorek zamiast „Clo-clo” dany będzie „Ostatni walc” z pp. Brzeską i utalentowanym Ostrowskim.

— **Radomianki dla wdów i sierot po dziennikarzach polskich**. Dziś w sobotę wykona „Pieśń” chór Państwowego Seminarjum nauczycielskiego żeńskiego z Radomia w zakładzie im. Zofji Strzałkowskiej ul. Zielona 22, szereg utworów chóralnych przy współudziale uczennic państwowego Seminarjum naucz. żeńsk. im. Adama Asnyka we Lwowie. Początek o g. 7 wiecz. Dochód z koncertu przeznaczony na fundusz wdów i sierot po dziennikarzach. Bilety do nabycia w sklepie p. Hawranka przy pl. Marjackim i u portjera Zakładu. Wstęp dla młodzieży męskiej tylko za zaproszeniami.

— **Na rzecz weteranów z r. 1863/4** odbędzie się w niedzielę, 24 b. m., w sali „Ogniska oficerskiego” przy ul. Fredry 1, koncert, w którym wystąpi artystka warszawska p. L. Messalówna, skrzypak prof. Cetnar, artysta Kuligowski i major Szymonowicz.

— W sprawie „Tygodnia Czerwonego Krzyża” odbyło się pod przewodnictwem p. Neumanowej posiedzenie pań, na którym m. i. uchwalono rozpocząć zbiórkę po sklepach i instytucjach już od 25 maja.

ŚWIĘTO SPORTOWE MŁODZIEŻY SZKÓŁ ŚREDNICH.

Wczoraj wieczorem odbyło się w sali gimn. im. Stefana Batorego zebranie komitetu obywatelskiego, zwołanego przez Tow. zabaw ruchomych i sekcji higieny wychowania fizycznego T. N. S. W. celem omówienia programu święta sportowego młodzieży szkół średnich, które się odbędzie dnia 31 maja i 1 czerwca. Przewodniczył zebraniu prezes Dembowski, referował prof. Kapałka.

Święto sportowe odbywać się będzie corocznie na podstawie rozp. min. WR. i OP. i ma na celu nadanie zdrowego kierunku zamiłowaniu sportowemu wśród młodzieży. Prof. Kapałka przedstawił program opracowany przez sekcję Tow. zabaw ruchomych T. N. S. W. który składa się z 3 części: 1) zawody eliminacyjne, które odbywają się już obecnie celem wyboru drużyn do zawodów, 2) zawody o nagrody, 3) pokazy dla publiczności.

OGIEŃ W FABRYCE.

Z dotychczas niezbadanej przyczyny powstał wczoraj o godz. 9 rano ogień w fabryce szczotek Branda, mieszczącej się w podwórzu domu przy ul. Żółkiewskiej l. 105. Ogień zlokalizowała straż pożarna. Szkoda wynosi około 1000 zł.

SAMOBÓJSTWO SŁUŻĄCEJ.

W domu przy ul. Ochronek l. 6 targnęła się wczoraj na swe życie 52-letnia służąca, Karolina Serwatka. Wypiła ona wielką ilość trucizny tak silnej, że wkrótce po przywiezieniu jej do szpitala — zmarła. Co spowodowało ją do tego kroku nie zdołano dotychczas stwierdzić.

KRWAWY PORACHUNEK.

Do szpitala powszech. przywieziono wczoraj Jakóba Auschusmana. z Zamarstynowa z silnie poranionymi plecami i głową. Oporządził go tak Wład. Dobosz, znany awanturnik, z którym Auschusman od dłuższego czasu żył w niezgodzie.

SKUTKI NIEOSTROŻNOŚCI.

Przykry wypadek zdarzył się wczoraj w sklepie Roz. Lublin przy pl. Rzeźni l. 3. Oto przybyły tam w celu zabrania pewnego towaru pomocnice sklepowe Sanina Friedman i Genia Jolles, odkreśliły kurki gazowe zapominając zapalić lampe. — Przebywając przez czas dłuższy w lokalu sklepowym obie zostały przez wydobywający się gaz zaczadzone. Na szczęście wpadek ten skończył się tylko na lekkiej chorobie.

ZATRUTA KOKAINĄ.

W zamianie samobójczym zażyła wczoraj St. Jawcińska, dziewczynka lekkich obyczajów, większą ilość kokainy i uległa zatruciu. Pierwszej pomocy udzieliło desperackie pogotowie rat.

W ATAKU SZALU.

Herman Hon, były pacjent zakładu Kulparkowskiego, w ataku szalu rzucił się na przechodzącą obok niego E. Blumenfeld i uderzył ją łaską po głowie tak silnie, że bez przytomności odwieziono ją na stację pogotowia rat. Stan jej jest bardzo groźny. Obląkańcem zajęła się tymczasowo policja.

Seminarjum gospodarcze w Snopkowie ogłosiło swój program. Celem jego jest przygotowanie na nauczycielki do szkół gospodarczych. Nauka trwa 2 lata, czyli 4 półrocza i obejmuje dział praktyczny i teoretyczny.

Uczennice, podzielone na grupy, przechodzą ćwiczenia w kuchni, pralni, w dziale porządków domowych i kredensu, przy cerowaniu, w piekarni, mleczarstwie, w ogrodnictwie, gospodarstwie rolnem i pasiecy, w szwalni, tkalni, przy przeróbkach owocowych, jarzynowych i mięsnych. 2 tygodnie przeznaczone na wycieczki. Wykłady teoretyczne idą równoległe z praktyką. Przy seminarjum jest ogród 3-morgowy, sad, inspekta i pasieka, praktyka w działach hodowlanych na folwarku. Biblioteka wyposażona w dzieła fachowe i naukowe. Przy końcu 4 półrocza egzamin. Warunkiem przyjęcia 18 rok skończony, obrządek rz. kat., świadectwo maturalne. Opłata miesięczna. Przyjmuje się uczennice tylko na stały pobyt.

1677

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Popularny odczyt astronomiczny** pod tytułem „O odkryciu pierwszej komety polskiej i o kometach w ogólności” wygłosi w sobotę 23 bm. w sali Kopernika (gmach Uniwersytetu) Jan Gadowski, asystent Obserwatorium astronomicznego w Krakowie. Odczyt będzie ilustrowany przezręczami, przedstawiającymi różne komety, widoki wielkich obserwatoriów świata oraz zdjęcia ze Stacji astronomicznej w Beskidach, gdzie dokonano odkrycia komety Orkiszka. Początek o godz. 20 (8 wiecz.).

— **Odczyt pośła Piotrowskiego** odbędzie się w sali przy ul. Ossolińskich 10 dnia 23 bm. o g. 7 wieczór. Tematem odczytu będzie „Prądy polityczne w Polsce, układ sił i stosunek partji”.

— **Zebranie obywatelskie** odbędzie się 23 bm. o godz. 5 popoł. w sali „Ogniska” Kasyna oficerskiego przy ul. Fredry, celem zorganizowania uroczystości poświęcenia płyty i pochowania pod nią zwłok Nieznanego Żołnierza.

Zakład pensyny funkcjonariuszów (urzędników prywatnych). Walne zgromadzenie delegatów odbędzie się w niedzielę, 24 b. m., o g. 10-tej rano, w sali lwowskiej Izby handlowej i przem.

— **W salonach Towarzystwa Sztuk Pięknych** nastąpi w niedzielę 24 b. m. o godz. 11 w poł. otwarcie wystaw art. mal. Artura Klara, Stanisława Matzkego, Kazimierza Sichulskiego i Wandy Żygulskiej - Pogonowskiej. Wystawa otwarta będzie codziennie od 10—3 (Gmach Muzeum Przemysłowego). Równocześnie trwa wystawa w Pałacu Sztuki na pl. Targów połączona z wystawą „Książki polskiej”.

Uczennice polskiego prywatnego seminarjum nauczycielskiego żeńskiego z prawem publiczności w Drohobyczu, złożyły w dniu imienin swego profesora Zygmunta Schneidra 100 zł. na budowę polskiej szkoły Macierzy Szkolnej w Cieszynie Czeskim. 1650

J. Brahmsa „Requiem op. 45” jedno z najpiękniejszych arcydzieł literatury muzycznej wykonane zostanie poraz pierwszy we Lwowie staraniem Polskiego Towarzystwa Muzycznego we wtorek 26 b. m. W wykonaniu potężnego i niezwykle natchnionego dzieła bierze udział zespół chórny i orkiestralny złożony z 300 osób. Partje solowe śpiewać będą Celina Nahlikówna, sopranistka opery lwowskiej oraz Franciszek Freszel I. baryton opery warszawskiej. Dyryguje Dr. Adam Soltys. Dochód z koncertu przeznaczony na rzecz Ligi obrony powietrznej i Przeciwigazowej Państwa. 1669

Na krawędzi dnia.**Frau Berta.**

Zapewne jakiś paskarz zdrojowy powie, że to wszystko jest starobelwederską intrygą, a autor za napisanie tej notatki, dostał łapówkę z międzynarodowej masońsko-żydowskiej fundacji.

Pomieważ, tak uczciwość jak i łajdactwo, należą do cech międzynarodowych, przeto nie jest wykluczone, że nie tylko obcy może być draniem a swój świętoszkiem, ale także jest i odwrotnie. No i o tej odwrotności słów parę:

W tych dniach wrócił z Gdańska nasz towarzysz broni piórowej i opowiedział następującą historję.

— Wynająłem u Niemki pokój wraz z mieszkaniami i utrzymaniem za 20 guldenów. Wikt był obfity, po szyć prawie, obsługa, czystość bez zarzutu. Frau Berta była sobie zwyczajną, typową Niemką, którąbym nigdy o jakiej wyższej cele w życiu nie posadzał. — Rozstaliśmy się korrekt: t. zn. ja zapłaciłem a ona pokwitowała i koniec.

Ale koniec niecały. Po powrocie do Lwowa otrzymuję list od Frau Berty.

— Pewnie dopłata do rachunku — pomyślałem. Otwieram i czytam. „Szanowny Panie! Bardzo przepraszam, ale przy płaceniu rachunku pomyliłam się na pańską szkodę, odsyłam rzeto 5 guldenów, które pobrałam za dużo”.

Nigdy się nie żegnam, ale tym razem przeżegnałem się i wybałuszyłem moje krótkowidzące gały na oścież.

— O tempora, o mores! Ubi nam gentriura sumus? Quo tempore vivimus?

— Tak miestety, to popełniła Niemka.

Kamienieć, mandat, tekę w gabinecie dam temu, kto mi przytoczy analogiczny przykład z naszych zdrojowisk.

Tołstoj powiedział, że Moskale są największymi złodziejami na świecie. Jeżeli nas nie miały na myśli także, to się grubo omylił. K.

Z całej Polski.

WARSZAWA.

Lazik dziennikarski. P. Nowaczyński w ostatnich czasach przeszedł z „Rzeczypospolitej“ do „Warszawianki“, następnie z powrotem do „Rzeczypospolitej“, a w ostatnich dniach do „Gazety Warszawskiej“.

Marsz Dwernickiego. Władze wojskowe zażądały, by wszystkie pułkowe orkiestry do swego repertuaru bieżącego obowiązkowo wprowadziły marsze generała Dwernickiego z r. 1831.

Artyści warszawscy na występach gościnnych. Z pism warszawskich dowiadujemy się, że Frenkiel na koniec czerwca zaproszony jest do Poznania, a na lipiec do Lwowa.

Kamiński wyjechał do Poznania na występy gościnne, Kotarbiński wystąpi w Toruniu, a Chmieliński i Roland grać będą w Wilnie. Solski gra w Krakowie.

Zebrań u literatów i dziennikarzy. Dnia 27 b. m. w siedzibie Tow. literatów i dziennikarzy polskich, odbędzie się ogólne doroczne zebranie członków.

— **Wycieczka dziennikarska.** zorganizowana przez klub sprawozdawców sejmowych, wyruszyła onegdaj na Wołyń. We czwartek zwiedzono Łuck, w piątek Dubno i Krzemieniec, dziś, w sobotę, udadzą się uczestnicy samochodami do Wiśniowca i Poczajowa, a w niedzielę do Zdobunowa i Równego. W poniedziałek powrócą do Warszawy.

Zjazd związku elektrowni polskich rozpoczął się wczoraj. Wieczorem w sali Malinowej hotelu Bristol odbył się bankiet urządzony przez elektrownię warszawską. W czasie bankietu wygłosił przemówienie minister robót publicznych Rybczyński, prezes Rady miejskiej Baliński oraz prezes Związku elektrowni inż. Sułkowski.

Rabunek w pociągu. Między Płochociem a Warszawą do pociągu towarowego zakradło się kilku opryszków, którzy obrabowali wagony. — Wysokości szkody dotąd nie ustalono.

Dzika zemsta. 41 letni Józef Wrocławski podczas sprzeczki z żoną swoją, poturbował ją. Na krzyk nadbiegli sąsiedzi, z których ktoś oblał Wrocławskiego benzyną, poczem podpalił ubranie. Wrocławskiego przewieziono do ambulatorjum, gdzie udzielono mu pomocy.

Okradzenie adwokata. Adwokat Mieczysław Stambułka w Warszawie wyszedł onegdaj z żoną do kinoteatru. Podczas tego złożyli mu wizytę złodzieje, którzy włamali się do mieszkania i skradli gotówkę i biżuterję wartości 22.500 zł. Służąca uciekła. Zarządzono za nią pościg.

KRAKÓW.

Na Górny Śląsk wyjeżdża z końcem b. m. wycieczka grona profesorów Akademii górniczej w Krakowie celem zapoznania się z przemysłem górnośląskim.

Ze świata.

— **Boloński księgozbiór Adama Mickiewicza.** Koło polsko-włoskie im. Leonarda da Vinci zawiadomione zostało przez dyrektora miejskiej biblioteki w Bolonji, że otrzymał on w ostatnich dniach księgozbiór, pozostały po Akademii Mickiewicza w Bolonji, liczący około 2.000 książek i broszur. Niektóre z nich mają być bardzo rzadkie.

Dzień Wniebowstąpienia Pańskiego we Wiedniu nie był obchodzony. We czwartek wszystkie urzędy funkcjonowały, a sklepy były pootwierane.

Bankructwo trustu teatralnego. W Budapeszcie zbankrutował 18 b. m. trust teatralny „Union“, do którego należały: teatr królewski, teatr węgierski, teatr śródmieścia i teatr Ludwika Blaka. Passywa wynoszą 14 miliardów, z czego wypada na podatki miejskie 5 miliardów. Dnia 15 b. m. dyrekcja przestała wypłacać gaże. Teatry powyższe prowadzić będzie personel na własny rachunek do końca b. r. Setki osób znalazło się na bruku. Powodem bankructwa jest wielka konkurencja, kosztowna wystawa i duże płace personelu.

— **Wystawa kobieca** otwartą została w Chicago. Zademonstrowanych na niej zostanie ogółem 70 zawodów, w których kobiety biorą udział wybitny.

ZŁOZÓW.

Pożar w Firleńcu zniszczył onegdaj 110 budynków. W zgłiszczach znaleziono 2 trupy zwęglone. Szkoda wynosi 150.000 zł.

LÓDŹ.

Wykrycie fabryki fałszywych pieniędzy. Od dłuższego czasu kursowały w Łodzi i w miejscowościach podmiejskich fałszywe 2-złotówki, jedno-złotówki i 50-groszówki. Policja łódzka wytropiła nareszcie bandę fałszerzy w jednej ze wsi. — Wykryto tam fabrykę do wyrabiania fałszywych monet i aresztowano fałszerzy w liczbie 4. — Na czele bandy stał niejaki Rychter, który odsiadywał już kilkakrotnie więzienie za włamania.

Strajk w cegielniach ogarnął już całe województwo łódzkie. Właściciele cegielni postanowili zwołać w tej sprawie konferencję wszystkich właścicieli cegielni z udziałem inspektora pracy na dzień 22 b. m.

LUBLIN.

Wybory na stanowisko komisarza Kasy chorych. Wybrany został p. Lubeck, dyrektor „Ziemianina“, 5 głosami przeciw 4.

BIAŁYSTOK.

Stosunki handlowe z Chinami. Białostocki przemysł włókienniczy nawiązuje stosunki z najodleglejszymi krajami. Oto poraz pierwszy wysłano stamtąd do Chin pokazną partję płócien i welwetów.

PIOTRKÓW.

Pożar lasu. Przy szosie Wałborskiej pod Piotrkowem wybuchł 17 b. m. pożar skutkiem rzucenia przez spacerowiczów niedopałki papierosa na wysuszoną ściółkę leśną. Z trudnością udało się zlokalizować pożar strażom ogniowym, przybyłym z 3 miejscowości. Spłonęło blisko 50 morgów lasu 20-letniego.

POZNAŃ.

Z karty żałobnej. W Poznaniu zmarł skutkiem krwotoku artysta teatru Nowego, J. Muszyński.

WILNO.

Minister Thugutt przybył 20 b. m. do Wilna i konferował z wojewodą p. Raczkiewiczem. Oświadczył on, że podróż jego ma na celu zapoznanie się ze sprawami gospodarczymi i ze stanem zniszczenia. Chodzi mu o zbadanie kredytów, potrzebnych do odbudowy. Pragnie poznać ilość gruntów, które ziemianie zaofiarowali do parcelacji. Dnia 21 b. m. wyjechał minister Thugutt do powiatu święciańskiego.

GDYNIA.

Statek szkolny polskiej marynarki handlowej „Lwów“ opuścił port w Gdyni, aby z tegorocznymi absolwentami szkoły morskiej w Tczewie odbyć podróż ćwiczebną do Anglii, Francji, Portugalii i Hiszpanii, a ewentualnie także do Włoch. Odjazd okrętu odbył się z wielką uroczystością.

Zapiski.

Biblioteka Dzieł Wyborowych, Lwów, Zimorowicza 5, wydała ostatnio „Wyrzutek“ Selmy Lagerlöf. Książka powyższa jest jakby otulona charakterystycznym welonem melancholji północy i smutku. Drży w niej rozdzierający krzyk mewy, śmiertelnie ranionej, dla której niema ani miejsca spoczynku ani ratunku. Poprzez opar zaś tej melancholji prześwieca Chrystusowa dobroć człowieka, ściganego przez los i złość ludzką. Targającym akordem zamyka Lagerlöf swą powieść, kończąc ją artystycznym niedomówieniem.

Handel towarowy i pieniężny oraz jego organizacja. Pod tym tytułem wyszła najnowsza książka znanego zaszczytnie profesora państw. liceum handlowego dra Franciszka Tomanka, wykładającego o handlu także na Politechnice lwowskiej i w wyższej szkole dla handlu zagranicznego we Lwowie.

Książka zawiera kilkadziesiąt dużych stron i następujące działy: Przedsiębiorstwa handlowe, handel towarowy, handel pieniężny, handel zagraniczny.

Najnowsza książka dra Tomanka wyszła nakładem „Książnicy Atlas“ i przyjęta zostanie niezawodnie z wielkim zadowoleniem przez wszystkich, interesujących się u nas handlem.

—OXO—

Kandydaci do prezydium Izby handlowo-przemysł.

Poufne posiedzenie żydowskich członków Izby w sprawie wyboru prezydium Izby handlowo-przem. uchwaliło, żeby na stanowisko prezydenta Izby postawić kandydaturę b. posła dra Henryka Kolischera, a na skarbnika p. Schutzmana, zaś obsadę dwu wiceprezydentur pozostawić chrześcijanom, z których pierwsze miejsce automatycznie zajmie p. Bol. Lewicki, obecny 2-gi wiceprezydent, zaś co do 2-giej wiceprezydentury zapadnie uchwała na posiedzeniu członków chrześcijan, które odbędzie się w niedzielę przedpołudniem.

Plenarne posiedzenie Izby odbędzie się w poniedziałek. Ostateczny wybór prezydium zapadnie na tem posiedzeniu.

Drakońskie zarządzenia paszportowe.

wydają przewidziane skutki. Ze wszystkich zdrojowisk i letnisk nadchodzą doniesienia, że dzięki utrudnieniom paszportowym, zamiast obniżyć ceny, rozmaici paskarze już w pierwszym, najtańszym sezonie, zazwyczaj przystępnym dla rozmaitych biedaków — każą sobie płacić za mieszkanie i utrzymanie bardzo słone, wygórowane ceny. Niestety nikt im w tem nie przeszkadza. — Zdzierstwo na całej linii. Łatwo sobie wyobrazić, co to dopiero będzie w drugim sezonie, z którego tylko korzystać może wiele osób, mogących ze względu na dzieci szkolne i z innych powodów, korzystać z wyjazdu tylko w lipcu i sierpniu.

Utрудniając, co więcej, uniemożliwiając wyjazd za granicę, stworzono monopol dla kilkuset wyzyskiwaczy, głosząc przy tem rozmaite górnolotne hasła, które w praktyce są dla wyzyskiwaczy krajowych tylko źródłem spekulacji.

Na dowód tego przytaczamy poniżej list obywatela z Rzeszowa W. K., zamieszczony w jednym z pism krakowskich. Brzmi on następująco:

„Dnia 1 lutego 1925 r. wynajęłam w Krynicy pokój i kuchenkę (1 km. od zakładu) na lipiec i sierpień b. r. za kwotę, którą miała ustalić komisja zdrojowa, na co dałam 100 zł. za datku. Mieszkanie to kosztowało w poprzednim sezonie 7 zł. dziennie i na to byłem przygotowany.

Dnia 15 maja 1925 r. otrzymałem od właściciela mieszkania następujące pismo:

Krynica, d. 13 maja 1925 r.

Wielmożny Panie!

W uprzejmej odpowiedzi donoszę, iż cennika na drugi sezon komisja zdrojowa nie uchwaliła, tylko na pierwszy sezon. Zaś w pierwszym sezonie wspomniane mieszkanie wynosi 10 zł. 50 gr. dziennie, plus 30 gr. za jedną lampkę elektryczną i 5 procent podatku gminnego. Przepuszczam, iż w drugim sezonie cena będzie ta sama, lub cośkolwiek wyższą. — Kreślę się z poważaniem Jan B.

Paskarstwo widoczne. Więc mieszkanie podskoczyło o 50%, a oświetlenie elektryczne o 100% — bo za jedną żarówkę płacono w ubiegłym roku dziennie 15 gr. Gdzież ta zapowiadana przez miarodajne czynniki zniżka 30%? To dlatego utrudnia się wyjazd za granicę, aby nas „patrioci“ obdzierali? Więc moja chora żona i dwie chore córki, dla których od września 1924 każdy grosz z płacy miesięcznej 340 zł. składałem, aby ich ratować, mają ginąć? Czyż za samo nędzne mieszkanie jestem w stanie zapłacić za lipiec i sierpień 721 zł. 6 gr.?

Za 11 zł. 63 gr. za granicę utrzymałbym dwie osoby! Więc chorzy niech giną, byle paskarzom „patriotycznym“ napchać kieszenie! Dlatego paszporty podwyższono? Smutne i niezdrowe stosunki. — Rzeszów, 20 maja 1925. — W. K.“

Wymowny ten list znaleźć się powinien w albumie premiera Grabskiego, który, powodując się niewatpliwie najszlachetniejszymi motywami, — stworzył monopol wyzysku dla rozmaitych paskarzy.

Utrapieni biedacy dla wiecznej pamięci i dla przestrogi zamieszczać powinni szczegóły takie w pismach. Może też nastąpi otrzeźwienie?

—OXO—

Z sali sądowej.

MORDERSTWO W LESIE.

(B) W sądzie okr. kar. przed tryb. przysięgłych odpowiada Paweł Szejtura, oskarżony o to, że w Radrużu pow. Rawa Ruska w lutym 1925 r. chcąc się pozbyć niewygodnej mu Anastazji Goj, z którą przedtem utrzymywał stosunek miłosny, zwał ją do pobliskiego lasu i tam, powaliwszy ją na ziemię, chwycił obydwoma rękami za szyję i tak długo zaciskał, aż spowodował śmierć — przez uduszenie. Oskarżony do winy się przyznał.

Rozprawę odroczone do dziś.

Przewodniczy r. Angielski, oskarża prok. Sywulak, broni adw. dr. Hankiewicz.

SPRAWA WOMELI.

Asystent kol. sprzeniewiercą wielotysięcznej kwoty. — Sfingowana kradzież. — Falszywe listy wypłat i t. p.

(B) W sądzie okr. kar. we Lwowie przed trybunałem wzmocnionym zaczęła się rozprawa przeciw Tytusowi Womeli, asystentowi kolejowemu we Lwowie i Władysławowi Dąbrowskiemu, nadzorcy stacyjnemu we Lwowie. Oskarżeni są: Tytus Womela o to, że w ciągu r. 1924 i w styczniu 1925 we Lwowie powierzona na mocy urzędu swego gotówkę w kwocie 26.525 zł. przywłaszczył, — dalej o to, że udzielając kredytu (nieprawnego) poszczególnym osobom, wyzyskiwał rozmyślnie przymusowe położenie tychże osób w ten sposób, że wymawiał sobie procenta stojące w rażącym stosunku z wartością jego własnego świadczenia. — Władysław Dąbrowski zaś o to, że w styczniu 1925 w zamiarze wyrządzenia Państwu szkody w sprawie kontroli nad urzędnikami w zakresie ich służby i w sprawie ścigania przestępstw, sporządził wspólnie z Womelem falszywe dwie listy płatnicze przez Oddział rachunkowy Dyr. kol. sporządzać się mające, opiewające na kwoty 53.892 zł. i 7.275 zł. Dalej o to, że dnia 23 maja 1924 na stacji kol. Bursztyn-Demianów posterunkowemu pol. Kazimierzowi Kocikowi w pełnieniu służby przeszkadzał.

Według aktu oskarżenia, Womela, jako asystent kol. IX. rangi, przydzielony był od maja 1924 r. do kasy stacyjnej we Lwowie, prowadzonej przez kasjera Jana Hermana jako płatnik, t. j. jako funkcjonariusz, który w zastępstwie kasjera dokonywać miał pewnych wypłat na podstawie list płatniczych.

6 lutego 1925 wpłynęło do prokuratury doniesienie Womeli, że po skutecznym przezeń wypłacie w dniu 1 grudnia 1924 r. skonstatował on w swej podręcznej kasie brak kwoty 30.000 zł. i nie może dojść w żaden sposób przyczyny tego braku. Dalej podaje on w doniesieniu, że powiadomiony o mającym się odbyć skontrum, sporządził wspólnie z Dąbrowskim sfingowaną listę wypłat na brakującą kwotę tak, że przy skontrum żadnych braków nie znaleziono — sporządził zaś ową listę, będąc przekonany, że nikt mu nie uwierzy, że pieniądze w tak tajemniczy sposób zginęły. Ostateczne, wdząc bezowocność swych poszukiwań, donosi o tem prokuraturze, stawiając się do dyspozycji.

Doniesienie to zawiera w gruncie rzeczy oskarżenie samego siebie. Wdrożone bowiem natychmiast śledztwo, ustaliło, że ani lokal, ani kasa, w których pieniądze były przechowywane, nie wykazały żadnych śladów włamania. Obwiniony sam — również nie przypuszcza włamania, ale wskazuje na tę możliwość, że ktoś uprawniony do poborów, albo i osoba trzecia — w czas jego nieobecności, pieniądze pozostawione na wierzchu mogła niepostrzeżenie zabrać. Obrona ta nie wytrzymuje krytyki, gdyż — jak stwierdzono — możliwość taka w ogólności nie mogła zaistnieć.

Zbyt wymownie przemawia przeciw takiej obronie także i ten fakt, że obwiniony nie doniósł natychmiast o rzekomej kradzieży swym przełożonym władzom, ale ją zataił. A przecież jasnym jest, że w razie rzeczywistego zaistnienia kradzieży, on byłby się inaczej zachował.

Przemawiają za tem również owe fikcyjne listy płatnicze, które pokryły owe braki i chwilowo odwróciły uwagę organów kontrolnych od właściwego stanu kasy.

Oddał się zaś sam w ręce władzy, bo doskonale wiedział, że czyn jego musi się siłą faktu, przy właściwej i rzeczywistej wypłacie ujawnić.

Osk. Womela mimo wyraźne dowody winy przeczywinie — wyla się jednak w zeznaniach, potwierdzając niektóre okoliczności niekorzystne dla jego obrony.

Dąbrowski twierdzi, iż nie miał wyobrażenia o nielegalności sfalszowanych list — sporządził je w dobrej wierze, nie mając najmniejszych powodów do podejrzeń — dalej zeznaje obciążająco dla Womeli, potwierdzając okoliczności wyżej poruszone.

Na tem rozprawę przerwano, dalszy ciąg rozprawy dziś.

Przewodniczy r. Łukasiewicz, oskarża prok. Nowicki. Bronią: adw. dr. Bromberg, dr. Klem i dr. Akser.

KURJER EKONOMICZNY

Lwów, dnia 22. maja.

GIEŁDA LWOWSKA.

Zastój w transakcjach na przedgieldzie trwał wczoraj w dalszym ciągu. Zainteresowanie minimalne. Jaworzno obniżyło się na 10.75. Gazy wschod. i zachod. utrzymały się na dotychczasowym poziomie. Za Książnicę-Atlas chciano płać 4.50. W akcjach kotowanych ruch słaby. Zapotrzebowanie bardzo skromne. Kursa niektórych papierów jak: Cegielski, Gazolina, Tespy i Zieleniewski doznały dalszej niżki. Reszta akcji utrzymała się przy dotychczasowych kursach. Papiery procentowe i akcje handlowe od dłuższego czasu w zaniedbaniu. Tendencja zniżkowa. Usposobienie słabe.

OBROTY W AKCJACH.

Kotowane: Bank Przemysłowy 0.26 0.26½; Bank Hipoteczny 0.48 0.49; Browary 7.90; Chodorów 3.50 3.55; Chybie 4.10; Cegielski 18.17; Lokomotywy 0.56; Gazolina 1.45 1.40 1.35; Niemojowski 0.52 0.53; Parowozy 0.58 0.60; Tesp 3.60 3.65; Zieleniewski 10.45.

Niekotowane: Gazy wschodnie 7.50 7.60; Gazy zachodnie 1.90; Jaworzno (100) 10.40, (25) 10.80 10.75, drobne 11.— 11.10.

W obrotach prywatnych poza giełdą była wczoraj tendencja chwiejna.

Dolary ameryk. 5.14 trzy czwarte do 5.18, dolar. kanad. 5.14 i pół do 5.15; korony czeskie 0.15 jedna czwarta do 0.15 jedna trzecia; leje 0.02 jedna trzecia do 0.02 i pół; franki franc. 0.27 i pół do 0.27 i pół; frank szwajcar. 1.00 do 1.01; funty szterl. 24.60 do 24.70.

Złoto: 20 kor. 21.75 do 21.85; 10 rubli 26.85 do 27.00 gr.

Srebro: kor. austr. 0.43 do 0.43 i pół; srebrne ruble 1.80 do 1.84 gr.

GIEŁDA GDAŃSKA.

Warszawa 99,50—99,75, Złoty 99,75—100,00 N. Jork 5,1810-5,1940. Londyn 00,00. Paryż 00-00-00,00. Szwajcaria 000,00-000,00, Niemcy 000,000-000,000, Włoch 000,0-00,00, (AW).

Kursa walut „Kurjer Lwowski” Nr. 118.	Lwów 22. maja.	Warszawa 22. maja.	Zurych 22. maja.
D e w i z y			
100 złotych	—	— 00 —	99 30
1 funt ang.	—	25 26 25	25 13
100 frs. franc.	—	26 80	26 59
100 fr. szwaj.	—	100 55	000 00
100 fr. belg.	—	26 07	25 90
100 K czesk.	—	15 41	15 32
100 K weg.	—	0 00	0 0000
100 szyl. aust.	—	73 18	72 80
100 M. niem.	—	00000	1 23
1 Dolar am.	0 00—0 00	5 18 1/2	5 17
100 Lir. wł.	00 00	21 15	20 99
100 Lei rum.	—	0 00	2 42
100 guld. hol.	—	209 05	207 95
100 K norw.	—	00 00	87 20
100 K duńsk.	—	00 00	97 40
100 K szw.	—	139 10	137 90
Hiszpanja	—	—	75 40
Belgrad	—	—	8 41
Pożycz. złota	—	7 00	—
Poż. kolej.	—	9 00	—
Poż. dolar.	—	6 20	—
Poż. konw.	—	4 60	—
		(AW)	(AW)

—OZO—

„MERCURY POLSKI”, wychodzi w Warszawie dwa razy tygodniowo. Treść numeru 39 z 20. bm.: Syndykat żelazny w Polsce. — Anglja i Polska. — Restrykcje kredytowe w Banku Polskim. — Zdolność produkcyjna przemysłu niemieckiego i jego rynki zbytu. — Ożywienie przemysłu w Wilnie. — Poprawa w hutnictwie Zagłębia — Strajk cegielniany w Łodzi rozszerza się. — Pierwsza Pomorska Wystawa Rolnictwa i Przemysłu. — Polska flota handlowa i G. Śląsk. — Finanse. — Przemysł i Handel. — Informator skarbowy. Ruch akcyjny. — Kronika zagraniczna. — Prenumerata kwartalnie 4 zł 50 gr. przyjmuje lwowski oddział „Ajencji Wschodniej”, Lwów, ul. Długosza 31, gdzie też przyjmuje się prenumeratę na wydawane przez Ajencję Wschodnią „Codzienne Wiadomości Ekonomiczne” (kursa wszystkich giełd i ceny towarów w kraju i zagranicą).

Sport.

Sparta III. — Hasmonea III. W niedzielę dnia 24 b. m. odbędą się na boisku Hasmonei o godz. 3-ciej zawody o mistrzostwo klasy C: Sparta III - Hasmonea III, zaś o godz. 5-tej Sparta II — Pogoń II o mistrzostwo klasy B.

POGOŃ — CRACOVIA 3:0 (0:0).

Choć napozór wyglądać może na kiepskie żarty — nie mniej jednak prawdą jest, że mecz drużyn trwał przez pierwszą połowę gry. Pierwszych 45 min. można było z przyjemnością śledzić zawody prowadzone żywo, fair i ambitnie. Widziało się 22 zdrowych młodych ludzi grających w piłkę nożną z całą pasją młodzieńczego zapału. Atak szedł za atakiem, naprzemianną już to ze strony Cracovii już to Pogoni. Ciekawe, że o ile ataki Cracovii dochodziły przeważnie Górlitza, tego najlepszego pomocnika, obrońcy i bramkarza Pogoni w jednej osobie, o tyle ataki Pogoni rozbiły się o pomoc, obronę Cracovii, zaś Malczykowi życzliwy los przyznał „bezrobocie” w porównaniu z harówką Górlitza.

Obie drużyny wyszły na boisko z wolą uczciwego i zasłużonego zwycięstwa, obie drużyny chciały grać jak najlepiej i obie też sprawiły niespodziankę zmianą stylu gry. Dawny styl Cracovii, owo słynne podawanie „z nóżki do nóżki sznureczkiem” należy do tych odległych tradycji, jak ostatnie Mistrzostwo Polski, które zdołał zdobyć ten klub. Obecnie (O dziwo!) gra Cracovia dawnym stylem lwowskim, dawnym stylem Pogoni. Piłkę kopie się daleko, choć jeszcze zawsze przy ziemi, aż ku skrzydłom, tę pędzą, a z niemi cały atak i strzela w najlepsze z wielkich odległości. Ani śladu wjeżdżania do bramki, ani śladu hyperkombinacji. Może u siebie w domu gra się inaczej Cracovii, ale już samo zezwolenie na narzucanie sobie systemu gry, jest dowodem niższości „moralnego mistrza Polski”, jak chcą zaprzyjaźnione pisma krakowskie. Nie wiem czy łatwo przyjdzie pogodzić się Cracovii z klęską, ale trudno, była zasłużoną.

Coprawda to ma Cracovia graczy, którzy wykazują „pazury” na naprawdę pierwszorzędnym materiale. Do nich należą Chruściński i Ciszewski, a przede wszystkim młodzieńki spadkobierca pozycji Symowca — Zastawniak.

Pogoń grała ładnie, chociaż grą swą nie zadowolili. Trójka grała „każdy sobie” a conajwyżej zdobywała się na duety i to tylko niemal wyłącznie tej hypnotycznej sile Wacka Kuchara, który zmuszał rozmachem i ofiarnością swoich partnerów, by z nim współdziałali. Dawny dyrygent ataku Pogoni Batch miał swój feralnie słaby dzień. Słonecki pociągnął naprawdę ładnie i zdecydowanie raz i wtedy padła bramka, dr. Garbień miał więcej szczęścia niż zasług, a Ulrich poprawia z meczu na mecz. Z reszty drużyny grali świetnie trzej: Górlitz, Górlitz i jeszcze Górlitz. Poza nim Hauke zwracał uwagę swoją brutalnością i skłonnością do gry w piłkę ręczną.

Druga połowa to widowisko zupełnie innego rodzaju. Tempo „wzięło i znikło”, gracze płatali się jak rekonwalescenci i zaczęli przemawiać do siebie, sędziemu w sposób nietyle „górny i chmurny” ile wrzaskliwy i opryskliwy i wreszcie faulować gdzie się tylko niewidocznie dało. Koncert zaczął dr. Garbień, wyrażając głośno obawę, że go Zastawniak zabije. W krótki czas potem wyrywa się Słonecki a dr. Garbień z pasją człowieka uratowanego z rąk śmierci, wspaniałym strzałem zdobywa pierwszą bramkę w 15 minucie. — Atak Cracovii udaremnia Maurer podając piłkę Górlitzowi. Wacek dostaje piłkę od Batcha będąc na pozycji wątpliwie spalonej i podaje ją dr. Garbieniowi wybitnie spalonemu, który zdobywa w 19 min. drugą bramkę. Cracoviva zachowuje się jak banda andrusów. Kubiński obraża sędziego, który go usuwa. Cracovia dyskutuje między sobą czy zejść czy strajkować — strajku nie wykorzystuje Wacek strzelając w aut — czem zmusza Cracovię do gry. Górlitz broni z 2 kroków strzał Ciszewskiego. 36 min. przynosi kombinację Batch — Wacek — Batch i ten ostatni zdobywa pięknym strzałem 3 bramkę. Strycharz schodzi z boiska. Dziewiątka Cracovii utrzymuje wynik do końca.

Ogólnie o zwycięstwie zdecydował Górlitz i nagła utrata ducha przez Cracovię, która pozostawiła niezbyt miłe wrażenia po sobie.

A. Sławski.

Obieżyświat ze Stanisławowa.

Urodził się w grodzie Rewery w r. 1900. Był synem urzędnika pocztowego. Szkołę powszechną zaczął, zdaje się w Stanisławowie, lecz gimnazjum kończył w Gracu a praktykował, jako technikum, w dawnym austriackim porcie wojennym w Poli.

Po upadku Austrii, wstąpił weń genjusz wlamywacza i odtąd datuje się jego międzynarodowa sława. Najpierw włamał się do kilku will w Gracu i za to dostał osiem miesięcy. Było tam widocznie dość nudno, skoro, nie czekając na termin, uciekł do Warszawy i zgłosił się do wojska. Wojsko nie bardzo mu przypadło do gustu, bo wymknął się do Krakowa. Co tam robił, niewiadomo, dość, że został wkrótce — urzędnikiem policyjnym we Lwowie. Kiedy go tu przytapano na łapownictwie, unknął do Gdańska a stamtąd do Buenos Aires i Rio. Ponieważ tam również było za gorąco, przeto ruszył na japońskim okręcie do Sydney, ze Sydney do Jokohamy i Tokio, gdzie został maszynistą przy stacji radiowej.

Rok 1922 ujrzał go znowu w Buenos Aires, ale tym razem zapragnął zobaczyć Filadelfię i N. York. W Nowym Yorku chwyciła go jakaś tesknica i znowu wrócił do Gdańska a stąd do... armii polskiej. A że złodziej ma szczęście, więc i on natrafił na amnestję i w ten sposób kara za dezercję mu się upiekła. Lecz we Lwowie przypomniano sobie dawne jego grzechy, zdegradowano i skazano na 4 lata więzienia.

Jednakże sąd kasacyjny w Warszawie zniósł wyrok, wobec czego obieżyświat wrócił do armii. Nie długo jednak tam siedział, gdyż „coś” pociągnęło go do Rotterdamu. Stąd ruszył przez Francję, Hiszpanję, Sycylię do Egiptu. W Egipcie podobało mu się strasznie Kairo i Aleksandria, ale policja tamtejsza zmusiła go do wycofania się na linię Triest-Wiedeń. We Wiedniu aresztowano go, lecz wyostał się z czułych objęć policji i uciekł do Polski, skąd, zdobywszy fałszywy paszport, wrócił do Wiednia. Tu zorganizował sobie małą wycieczkę do Czechosłowacji, ale noga mu się powinęła i musiał zgodzić się na dłuższy pobyt w kryminalnej celi.

W młodości nazywał się Wiktor Jestadt, później jednak zmieniał nazwiska według potrzeby. Przez cały czas żył z „rekwizycji”. W każdym razie, człowiek niezwykły a Stanisławów zapewne nawet się nie domyśla, jakito ptaszek wylągl się w jego murach. (B.)

—oxo—

Udoskonalone maszyny do wyrobu:

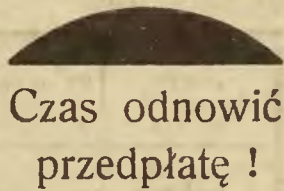
Dachówki cementowej
Pustaków betonowych

Cembrowiny studziennej, rur, słupów i inn.

poleca

Fabryka Maszyn Rzewuski i Ska

Warszawa, ul. Ordynacka 7. Tel. 28-95. Źródło poważnych zysków dla przedsiębiorczych jednostek. 1211

Czas odnowić
przedpłatę!

1) Duda Stefan Jerzy, urodz. w Wiedniu, dnia 24. kwietnia 1881 r., syn Andrzeja i Marii małżonków Duda, handlowiec.

2) Olexincer Ryszard Jan Benedykt (3-ga imion), ur. w Tarnopolu, dnia 2-go lipca 1882 r., syn Zachariasza i Berty z Miłgromów, małżonków Olexincer, adwokat.

3) Pawełek Józef, urodz. w Grzegórkach, dnia 29, listopada 1896 r., syn Wojciecha i Elżbiety z Bulińskich małżonków Pawełek, urzędnik.

4) Pieluczenko Mikołaj, ur. w Wi nie dn. 5-go sierpnia 1894 r., syn Grzegorza i Heleny małżonków Pieluczenko, urzędnik.

5) Krywonosow Aleksander, ur. w Witebsku, dnia 6. stycznia 1874 r., syn Włodzimierza i Emilji z Odlanickich Poczobut małżonków Krywonosów, inżynier.

6) Rubinsztajn Natalja, ur. w Radzynie, dnia 24-go grudnia 1896 r., córka Maurycego i Salomei z Rehtmanów małżonków Rubinsztajn, buchalterka.

7) Sośnia Helena, ur. w Piotrkowie, dnia 27. listopada 1899 r., córka Stanisławy Sośnia.

8) Dziura Jan, ur. w Wawrzeńczykach, dnia 30-go sierpnia 1865 r., syn Kazimierza i Wiktorji z Zarębów, małżonków Dziura, organista.

a) Dziura Edward Jan Kanty, ur. w Zembocinie, dnia 5. października 1893 r., syn Jana i Zofji małżonków Dziura.

b) Dziura Aleksander Stanisław, ur. w Zembocinie, dnia 29. stycznia 1903 r., syn Jana i Apolonji małżonków Dziura.

Wnieśli prośby o zmianę nazwiska a to:

1) Duda Stefan Jerzy na nazwisko Dudziewicz,

2) Olexincer Ryszard Jan Benedykt na jedno z trzech nazwisk: 1) Olexiński, 2) Olechnowski i 3) Olśnicki,

3) Pawełek Józef na nazwisko Buliński,

4) Pieluczenko Mikołaj na nazwisko Zeliński,

5) Krywonosow Aleksander na nazwisko Odlanicki Poczobut,

6) Rubinsztajn Natalja na nazwisko Runiewska.

7) Sośnia Helena na nazwisko Minich,

8) Dziura Jan na nazwisko Dziżyński,

a) Dziura Jan Kanty na nazwisko Dziżyński,

b) Dziura Aleksander Stanisław na nazwisko Dziżyński.

Komisariat Rządu na m. st. Warszawę podaje powyższe prośby do powszechnej wiadomości z nadmienieniem, że w myśl art. 4 ustawy z dnia 24. października 1919 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 88 poz. 478, wolno przeciw ich uwzględnieniu zgłosić do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zarzuty, które podać należy do Komisariatu Rządu w przeciągu dni 90 od dnia niniejszego ogłoszenia. 1674

Specjalista chorób płuc,
— serca i żołądka — **Dr. F. H A H N**
Lwów, Gródecka 46. telefon 834 stosuje przy badaniu chorych prześwietlanie Rentgenem. 1488

Skrzynie zagraniczne większa ilość sprzedaży
zarząd magazynów
Gazowni miejskiej. 1657

Dyrekcja Koleji Państwowych w Krakowie

ogłasza niniejszem

KONKURS na posady 6 dentystów-lekarzy

w charakterze kontraktowych pracowników

z siedzibą w Krakowie, Tarnowie, Rzeszowie, Nowym Sączu, Jasle i Bielsku.

Obowiązek polega na udzieleniu pomocy dentystrycznej w leczeniu i usuwaniu ze znieczuleniem zębów, oraz plombowaniu zwykłym materiałem, etatowym pracownikom kolejowym, członkom ich rodzin, oraz emerytom kolejowym w swoim gabinecie, własnymi instrumentami przez dwie godziny dziennie. W wyjątkowych wypadkach doraźna pomoc winna być udzieloną w mieszkaniu pracownika za umiarkowanym wynagrodzeniem.

Jako wynagrodzenie oferuje się wynagrodzenie równe uposażeniu etatowych pracowników kolei państwowych grupy IX. względnie VIII. szczebel „a” bez dodatków, bez prawa do uposażenia emerytalnego, państwowej pomocy lekarskiej, niższej przyjazdach poza służbowych koleją, do poboru opału ze składów kolejowych po cenach przewidzianych dla pracowników kolejowych. Nadto zwraca się koszt materiałów dentystrycznych, najwyżej 18 zł. miesięcznie.

Podania należyć ostemplowane i udokumentowane wraz z podaniem cennika ulgowego wszelkich robót dentystrycznych, dokonywanych na życzenie i koszt personalu należy przedłożyć Dyrekcji i Koleji Państwowych w Krakowie Wydział I. do dnia 30. maja 1925.

Bliższych informacji co do szczegółów umowy można zasięgnąć w Dyrekcji Koleji Państwowych Wydział I. (Pokój 143). 1673

Prezes Dyrekcji Koleji Państwowych
Praehel.

L. 2170.

KONKURS.

Magistrat miasta Brzeżan ogłasza niniejszem konkurs na posadę miejskiego lekarza weterynaryjnego.

Do posady tej przywiązane są pobory przysługujące grupie VIII. szczebla a, urzędników państwowych z prawem posuwania się do wyższych szczebli uposażenia po myśli postanowień ustawy z dnia 9. października 1923 Dz. U. R. P. Nr. 116 o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych.

Warunki przyjęcia:

- 1) Nieprzekroczony 40 rok życia
- 2) Obywatelstwo polskie
- 3) Wykazanie się dyplomem z ukończonych studiów weterynaryjnych na jednej z Akademii państwowych
- 4) Curriculum vitae
- 5) Zapodanie stanu rodzinnego i ilości pozostałych na utrzymaniu.

Konkurs upływa z dniem 1. czerwca 1925. Posada powyższa nadana zostanie prowizorycznie a po roku zadowolającej służby nastąpić może stabilizacja i uzyskanie prawa do emerytury.

1631

Dr. Schüssel, w. r.

GASTON LEROUX.

Uczeń szatana.

(Tłum. N. S.)

Przyjaciele moi siedzieli już dokoła kominka, susząc buty przy ogniu. On zaś stał przed nimi, na kamiennej płycie, stanowiącej podstawę tego kominka, wielkiego jak pokój. Był przebrany! I w jakie ubranie. Bezprzebieżnie było ono eleganckie, ale jakież staroświeckie! Więc ażeby godnie nas przyjąć, wystroił się! W czyje ubranie? Swego dziadka lub może pradziadka? Przeszło mi przez myśl, że tak musiał wyglądać Brummel! Kołnierzyk wysoki, szerokie wyłogi, aksamitna kamizelka, jedwabne spodnie i pończochy, wszystko to wyglądało jak skopiowane z portretu. Ruchy jego były poważne i wykwiłne. Poprosił mnie ażebym zajął miejsce przy ogniu, i rozmowa potoczyła się na temat polowania. Makoko, pomimo widocznego skrupowania, opowiada jakąś przygodę. Gospodarz przytakuje mu uprzejmie. Co do mnie, nie mogę oderwać oczu od tej twarzy myślącej, tak smutnej a równocześnie tak energicznej, poranej zmarszczkami, zmęczonej i niespokojnej.

Przed kominkiem, wpatrzony w ogień, leży Sekret. W pewnej chwili otwiera paszczę i jak

przedtem czekał, tak teraz ziewa — w milczeniu.

— Czy dawno już ten pies oniemiał? Co mu się stało? — pytam „hrabiego”.

— Niemy jest od urodzenia — odpowiada po krótkim wahaniu i jakby z niechęcią.

— Czy ojciec jego był niemy? Może matka? — nalegam.

— Matka... i matka jego matki — mówi twarzą „hrabia” — i matka matki jego matki...

— Pan był właścicielem prababki tego psa?

— Tak, panie. Było to stworzenie wierne i przywiązane do mnie... Był to wyjątek... — dodał gospodarz, okazując nagle tak silne wzruszenie, że nie uszło to mojej uwagi.

— I była także niema od urodzenia?

— Nie, panie... Nie, nie była niema... ale oniemiała pewnej nocy, gdy za wiele czekała!..

Marto! Czy kolacja już gotowa?..

Staruszka wchodziła właśnie, niosąc dymiącą wazę.

— Panowie, czy zrobicie mi zaszczyt podzielenia się ze mną tym skromnym posiłkiem...

Kolacja była wyborna, a głodni byliśmy wszyscy. Ahan i ja zabraliśmy się od razu do jedzenia; Makoko i Mathis, którzy, zdaje się, oba-

wiali się początkowo, czy zupa nie jest zatruta, zdecydowali się wreszcie także. Marta przyniosła do mięsa dwie butelki starego wina.

TAJEMNICZY POKÓJ.

Gospodarz dba o to, ażeby podtrzymać rozmowę. Pyta nas, czy zadowoleni jesteśmy z przeznaczonych nam pokoi.

— Proszę pana, mam pewną prośbę — mówię, podczas gdy wszystkie twarze zwracają się ku mnie.

— Chciałbym nocować w „złym pokoju!” Nie zdażyłem wypowiedzieć do końca to zdanie, gdy blada twarz „hrabiego” stała się wprost szarą.

— Kto panu powiedział, że jest tutaj „zły pokój”? — pytał z widoczną irytacją w głosie.

Marta, która wchodziła właśnie, niosąc sery na talerzu, poczęła drzeć tak silnie, że słyszemy dzwonięcie talerza na stole.

— To ty, Marto?

— Proszę, niech pan nie robi wyrzutów tej zacnej kobiecie, winna jest tu moja niedyskrecja... Chciałem wejść do pokoju, którego drzwi były zamknięte, a służąca powiedziała mi wówczas: „Proszę nie wchodzić do „złego pokoju”.

— I nie wszedł pan?

— Owszem, wszedłem!

(C. d. n.)